

Szerkesztőség kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József főherceg ut.) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny. Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadás: a rotációs nyomás. Megjelenik minden reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ARA 3 LEJ

Előfizetési árak: évente 840. félre 420. negyedévre 210. havonta 70. Lej. Külföldre havonta 50. Lej. több. — Ezves szám 3. Lej. Vasárnap 5. Lej. — (Bucurestiben 50. bani félre.) Hirdetések tarifa szerinti: —

49-ik évfolyam, 222. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Kedd, 1933. október 3

Izgalmakat keltett Mussolini agrártervezete

Magyarország és Németország rokonszenvezik az új nemzetközi javaslattal — Véget kíván vetni Franciaország a német-osztrák határvillongásoknak

Párisból jelentik: A lapok és általában a politikai körök rendkívül hívós fogadtatásban részesítették Mussolini politikamentesnek jelzett új dunai agrár-tervezetét. Különösen azt nehezményezik, hogy a tervezet Olaszország és Németországnak ígér gazdasági előnyöket, mivel az olasz elképzelések szerint a legtöbb mezőgazdasági terméket fölvevő országok szállíthatnak legtöbb ipari terméket az agrárállamoknak.

A francia tartózkodással szemben érthető, hogy Németország rokonszenvvel figyeli az olasz gazdasági tervezetet. Különösen azért pártolják az olasz tervezetet, mivel az módot kíván nyújtani egyoldali preferenciák révén is, a dunai államoknak arra nézve, hogy termék elhelyezési lehetőségeiket növeljék és maguk állapítsák meg a módjait.

A kisantant külügyminiszterei Genfben ma már tanácskozára ültek össze, hogy Mussolini gazdasági plánuma tárgyában egységes álláspontot foglaljanak el. Titulescu egyébként ma elhagyja Genfét.

A londoni Reynold News című szociálista lap szerint a francia kormány arra akarja rábírni Simon angol külügyminisztert, hogy együttesen lépjenek fel Ausztria védelmére. Simon azonban a beavatkozástól fél és egyelőre tartózkodó magatartást tanúsít. A francia kormány föltétlenül szükségesnek tartja az osztrák határon történő német villongások megszüntetését, ami visszaadná Ausztria nyugalmát. Másrészt Ausztriának anyagi gondtalanságot is akar nyújtani Franciaország, hogy a kis állam megszabaduljon 74 millió schillinges költségvetési deficitjétől.

Francia vélemény szerint nagyon féltő, hogy Ausztriát csakis egy fascista diktatura mentheti meg a jelenlegi helyzetéből, az így keletkező újabb zűrzavarba azonban bele fog avatkozni Németország, Csehszlovákia és Olaszország is. Ezért kellene tehát előbb a nyugati hatalmiaknak segítségére sietnie — fejezi be az angol szociálista lap érdekes cikkét.

Itt írjuk meg, hogy Kánya Kálmán magyar külügyminiszter ma egy óras kihallgatáson jelent meg Gömbös miniszterelnöknél, akit a külpolitikai helyzetről informált. Utána nyilatkozott a sajtónak. Kijelentette, hogy termé-

szetszerűleg az agrárállamok rendkívül kedvezően kötelesek fogadni az olasz ajánlatot, amely nemcsak a gabonatermékekre, hanem ipari cikkekre is preferenciákat óhajtott biztosítani. Arra a kérdésre, hogyan fogadja a kisantant az olasz indítványt, Kánya kijelentette, hogy

örvendetes lenne, ha a kisantant részéről a stresszi egyezmény papíron még ma is érvényben levő határozatait betartanák.

Végül elmondotta, hogy a gazdasági tervezet szabad teret nyújt további kétoldali szerződések megkötésére.

A Népszövetség politikai bizottságában Genfben egyébként ma langyos vita fejlődött ki a németországi zsidók palesztinai kivándorlásáról. Az angol delegátus, mint örvendetes tény regisztrálta, hogy Németország a kivándorló-irodák működését nem gátolja meg. Általában megállapították, hogy ez a kérdés nem német probléma, hanem jelentőségében nemzetközi méretű, ennek megfelelő fontossággal kell tehát kezelni.

A parlament megnyitását november közepére halasztották

Goga kibontotta a fascizmus zászlaját Besztercén — Október hó 5-én ül össze a kormánypart végrehajtó-bizottsága Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A politikai élet nagy érdeklődéssel várta, hogy a nemzeti-parasztpart főtitkarsága mikorára tüzi ki a párt végrehajtó bizottságának ülését. Ma délelőtt döntött a nemzeti-parasztpart főtitkarsága ebben a kérdésben s október 5. délelőtt 11 órára tüzte ki a párt bucaresti-i központi helyiségébe a párt végrehajtó-bizottsági ülését, melyen megjelentek a megyei szervezetek elnökei. A vég-

rehajtó-bizottság ülésén az általános politikai helyzet megvitatása és a párt belső szervezeti kérdései kerülnek szóba. Kormánykörökben optimizmussal tekintenek a végrehajtó bizottság ülésére, mint amely az elnökség előterjesztéseit szankcionálni fogja.

Most már véglegesen elhatározott dolog, hogy a parlament ülésszakát november 15-én fogják megkezdeni. Az egyhavi halasztás oka elsősorban takarékoság, de kétségtelen, hogy a kormány elhatározásánál politikai szempontok is érvényesültek.

A liberális-párt új proklamációjával élénken foglalkozik a bucaresti-i sajtó: megállapítják azonban, hogy ez a program nem tartalmaz semmi újat. Egyetlen elismerésre méltó álláspont a fegyüllet elleni erélyes állásfoglalás, bár ebben a kérdésben nem mindig mutattak ilyen erélyes álláspontot a liberálisok, akik sokszor kacérkodtak a szélsőséggel.

Besztercén tegnap tartotta Goga pártja nagygyűlését, amelyen a pártvezér is beszélt. A gyűléssel kapcsolatosan nagy tüntetések voltak. Goga Octavian a rossz kormányzást okolta a gazdasági viszonyok leromlásáért. A gyűlés után bankett volt, amelyen Goga is felszólt. Kijelentette, hogy a népgyűlésen nem akarta politikai álláspontját teljes részletességében kifejteni, nehogy azt mondják róla, hogy forradalmat akar csinálni. Most azonban nyíltan kimondja, hogy „az ország éjén bukott kormány áll.” Ugyanakkor, amikor Németország és Olaszország népe megelégedettségben és jólétben él, nálunk általános a nyomor és békétienség. Nem titkolja és nem szégyelli, hogy tanulmányozta ennek a két hatalmas országnak kormányzási rendszerét, melyeket Európa két legnagyobb élő államférfia vezet. Ezekből a rendszerekből tanulni lehet és tanulni kell az ország fejlődése és boldogulása érdekében.

Bombazáport zuditottak a kubai forradalmárok az ellenforradalmi tisztek főhadiszállására

Amerikai katonaság szállott partra Kubában — Egy ártatlan áldozat

HAVANNÁBÓL jelentik: A Hotel Nationalban elhelyezkedett ellenforradalmi tisztek és a kormányhű katonaság között uralkodó hatalmas feszültség ma elhatározó jelentőségű eseményeket robbantott ki. A kormány sorkatonái meg akarták szállani a szálloda legfelső emeletén elbarrikádózott ellenforradalmi tisztek lakosztályait. A tisztek azonban védett helyről nagy golyózáport zuditottak a katonákra, akik nagy veszteséggel vonultak vissza. Heten meghaltak, többen súlyos sebeket szenvedtek. A katonaság már a háztetőkön helyezkedett el és onnan ostromolja az ellenforradalmárokat. A harc halálos áldozatai között szerepel egy civil amerikai, aki az egyik épület ablakából figyelte az eseményeket. Egy eltévedt golyó azonban őt is megölte. Halálának bizonyára súlyos diplomáciai következményei lesznek.

Kedd éjszakai jelentések szerint a National szálló ostroma közepette husz forradalmár vesztette életét. Az ellenforradalmárok eddig három halottat jelentettek, de mindkét részről igen sok a sebesült.

Batista őrmester rendeletére a késő esti órákban tüzéségi tűz alá vették a szállót, de ugyanakkor a tengerről egy ágyúszázad is bombázni kezdte az ellenforradalmár tisztek erődítményeit

A hírek szerint Batista őrmester átveszi San Martin tanártól az elnökséget.

A szálló ostroma miatt komoly veszélybe kerültek a szálló közelében lakó amerikai alattvalók is, ezért az amerikai kormány rendelkezése, a hadihajókon már napokkal előbb odaszállított katonaság egy része partra szállt Kubában, egyrésze pedig bárkákra szállva, a partok közelében cirkál, készen arra, hogy beleavatkozzanak a harcba. Santiagóban és Kubában óriási az izgalom.

Három király konferenciája

Sándor szerb és Boris bolgár uralkodókat látta vendégül Károly király — Bulgária nagyjelentőségű közeledése a kisantant-államok felé

Bucurestiből jelentik: A kisantant-konferenciát megelőző diplomáciai tanácskozások, valamint a sinaiai megbeszélések létrejött tervek eredményeképpen ma jelentős külpolitikai találkozó folyt le, amely előreláthatólag Bulgáriának a kisantant-államokhoz való csatlakozásához vezet.

A találkozást, amelyen W. Károly román, Sándor szerb és Boris bolgár király vett részt, Vasile Stoica, Románia szónoki követe készítette elő, aki tegnap hosszabb kihallgatáson jelent meg Boris királynál. Az audiencia részleteit bolgár politikai körökben élesen kommentálták. A tegnapi kiszivárgott hírek szerint

az audiencia alkalmával Boris bolgár király annak az óhajának adott kifejezést, hogy találkozni szeretne Károly királlyal és a román követ tegye lehetővé azt, hogy ez a találkozás minél előbb bekövetkezhesék. Az audiencia után Boris király nyomban elutazott Filippopolba, ahonnan Várna, majd Balic felé folytatta útját.

Sándor Jugoszláv király és Mariora királyné az erdélyi vadászatok után Károly király és Miklós herceg kíséretében. Medjidian időztek, ahol a két uralkodó koszorút helyezett el azoknak a szerb hősöknek sírjára, akik a világháború során a román csapatokkal harcoltak.

Ritka királyi kitüntetésekben részesült egy aradi butorgyáros

Maga az uralkodó hívta meg a sinaiai királyi ünnepekre Lengyel Lászlót, ahol valamennyi előkelőségnek bemutatják a Foisor-kastély butorberendezésének alkotóját

Az országsherte híres Lengyel-butorgyár fiatal főnökét, Lengyel Lászlót ért királyi kitüntetések a nagymultu aradi cég felé irányították az ország közvéleményének figyelmét. A sinaiai ünnepekkel kapcsolatosan Lengyel László butorgyárost, a cég bucaresti-i fiókjának vezetőjét magas kitüntetés érte: a *Román Koronarend lovagja lett s egyben a Peles-rendjel tulajdonosa*. A Lengyel-cég évek óta a román királyi udvar szállítója. Beszámoltunk arról, hogy a lefektetett Foisor-kastély értékes berendezését az aradi Lengyel-butorgyár készíti. Hónapokon keresztül készültek a királyi vadász-kastély milliókat érő butorai az aradi Lengyel-cég műhelyeiben és gondos felügyelet, művészi irányítás mellett kerültek ki a butorgyárból azok a nagyértékű, történelmi stílusban készült butordarabok, lakosztály-berendezések, amelyek a sinaiai Foisor-kastélyt lakályossá, fejedelmivé varázsolják. Lorenz francia butortervező-művész grandlózus terveit váltotta valóra az aradi Lengyel-

butorgyár Lengyel László irányítása mellett. Amikor a butorok az aradi műhelyekben elkészültek, a Foisor-kastély dekorációja, montirozása következett, amelynek helyszíni munkálatait szintén Lengyel László vezette, aki hetekig tartózkodott az ujjáépülő Foisor-kastélyban. A montirozási munkálatok alatt II. Károly király is ellátogatott a Foisor-kastélyba és melegen érdeklődött a munkálatok haladása iránt. Károly király több ízben üntette ki Lengyel Lászlót megszólításával és Lengyel Lászlóval gyakran szakzerű megbeszéléseket folytatott a kastély berendezésére vonatkozólag.

Az elmúlt héten a Lengyel-butorgyár bucaresti-i fiókja értesítést kapott a királyi udvartól, hogy Lengyel László aradi butorgyárost II. Károly király meghívta a sinaiai ünnepekre. A bucaresti-i fiók felhívta nyomban

Pánikot keltett Kaliforniában egy pár-percig tartó, kisebb földrengés

Azt hitte mindenki, hogy a márciusi katasztrófa ismétlődik meg

LONDONBÓL jelentik: Los-Angelesi jelentés szerint, tegnap éjjel egy óra tíz perckor földrengés vonult végig Kalifornián. A földrengést főképpen Pasadenában, Long-Beachben és Santa Barbarában érezték.

Amikor a földlökések megkezdődtek, a lakosság azt hitte, hogy megismétlődik a márciusi borzalmas földrengés és az embereken pánik félelem lett urrá. Mindenki fejesztetten menekült, sokan autókra ültek és óriási se-

bességgel száguldottak ki a városokból. Szerecsére azonban a földrengés ezuttal nem öltött veszedelmes méreteket, mindössze néhány ablak törött be. A kár általában nem jelentős, legalább is sehonnán sem érkezett komolyabb pusztulásról jelentés. Mindössze három sebesültet szállítottak kórházba. A lakosság nagyon nehezen nyugszik meg s a félelem, egy újabb földrengés miatt általános nyugtalanságban tartja az embereket.

Egy gyermek okozta a bukaresti halálos tömeg-pánikot

Eltemették a katasztrófa áldozatait

Bucurestiből jelentik: Általános részvét mellett temették el tegnap délután a Giurgiu-leu temetőben a bucaresti-i zsidó templomban péntek este kitört pánik áldozatait. A temetésen a főváros összes rabbijai jelen voltak és eljöttek az összes hitközségek előljárói. A halottak hozzátartozóinak szivertépő zokogása megrendítő erővel hatott a gyászközönségre és a temetésen szem nem maradt szárazon.

Most már teljesen hiteles adatok szerint, a sebesültek száma összesen hatvan, — mint már jelentettük, — harmincnak igen súlyos a

sebesülése, három sebesült pedig haldoklik. A vizsgálat megállapítása szerint, a rövidzárlatot az okozta, hogy

egy gyerek valahogy az egyik villanykapcsolóhoz férközött, azzal játszadozott és a kapcsolót elrontotta, ami által rövidzárlatot idézett elő. Súlyos felelősség terheli egy férfit is, aki betörte az egyik ablakot és azon keresztül menekült akkor, amikor még semmi ok sem volt ilyen kétségbeesett lépésre.

A tulajdonképpeni pánikot azonban mégis annak a nőnek kiáltozása váltotta ki, aki — mint megirtuk — első halálos áldozata volt a megdöbbentő szerecsétlenségnek.

telefonon az aradi központot és a királyi meghívást bementta az Aradon tartózkodó Lengyel Lászlónak. Szombaton jelent meg Lengyel László Károly király előtt audiencián. A király bemutatta udvari szállitóját a jugoszláv királyi párnak, Mária anyahírdőlyénak, a görög exkirálynénak, Ileana hercegnőnek és Antai főhercegnak, Hohenzollern Frigyes hercegnak, valamint a kormány tagjainak. A király a bemutatást személyesen végezte el és dicséret szavakkal kísérte az aradi butorgyáros bemutatását.

Ezután nyújtotta át Károly király a Román Koronarend lovagi keresztjét és legritkább kitüntetések egyikét: a „Peles“-rendjelet. Lengyel Lászlónak, elismerő szavak kíséretében. A fiatal aradi butorgyáros résztvett a királyi ebéden is, amelyre szintén meghívást kapott.

A hírneves Lengyel-butorgyár egyébként szép multra tekinthet vissza. Közel száz éves a cég, amely mint részvénytársaság működik és vezetője Lengyel M. Lőrinc. A bucaresti-i fiókot önállóan Lengyel László vezeti évek óta, emelkedő sikerrel. Érdekes, hogy a céget már a negyedik generáció tartja fenn és az alatt a száz esztendő alatt, ami alapítása óta eltelt, országos hírűvé emelkedett, úgy hogy a királyi udvar magyar butorszállító cége lett.

Maniu Gyulát és Vajda Sándort egyszerre idézték meg egy aradi per elő tárgyalására

Aradi politikai körökben nagy érdeklődéssel várták azt a nagyarányú pert, amely a nemzeti-parasztpárt volt aradi nyomdája, a Concordia körül keletkezett. Mint részletesen beszámoltunk róla, a nemzeti-parasztpárt nevében dr. Pop C. István megtámadta a nyomdavidualat közgyűlésének ama határozatát, melyben a likvidálást, illetve a nyomda átadását határozták el a részvényesek és a párt részére követeli a vállalatot azon a címen, hogy az nem a részvényesek, hanem a párt tulajdona.

Az aradi törvényszék a rendkívül érdekes ügy tárgyalását október 5-ikére tűzte ki és politikai körökben annál nagyobb kíváncsisággal várták a fejleményeket, miután a peres felek Vajda Sándor, Maniu Gyula és a nemzeti-parasztpárt vezérkara számos tagjának beidézését kérték. Ma beadvány érkezett, amelyben a közgyűlési határozat megfellebbezői nevében dr. Pop Jenő kolozsvári ügyvéd a tárgyalás elhalasztását kéri azzal az indoklással, hogy nem tartózkodik a kitűzött időpontban otthon és nem vehet részt a bírósági tárgyaláson. Az aradi törvényszék csak október 5-ikén dönt a beadvány felett és akkor jelenti be a másik fél, hozzájárul-e az elhalasztáshoz, vagy pedig követeli a tárgyalás megtartását.

PAPLANT
SZENTGYÖRGYINÉL vegyen!

MIÉRT?

Mert paplanvásárlásnál fontos a jó minőség és a készítési módszer. — Ez pedig SZENTGYÖRGYINÉL garantálva van. — Brocat, cashmir, satinpaplanját, — pelyh, gyapju vagy vattával töltve — modern mintázatban — most rendelje meg! 3682

**Az aradi vértanuknak utolsó lelkivigaszt
nyújtó lelkész drámai erejű naplóját
megtalálták a minoriták irattárában**

Nagyjelentőségű új történelmi adatok a vértanuk kivégzéséről. — A lelkész szemtanuja volt a tragikus eseményeknek. — Utolsó beszélgetés Damjanich tábornokkal

Alig néhány hete, hogy az a szűkkörű bizottság, amely történelemszeretétől hevítve megalakult Aradon, hogy napfényre hozza az aradi vár egykori Veszthelyén eltemetett magyar vértanuk ereklyéit, befejezte eredményes működését és máris új felfedezéssel gazdagodott az aradi magyar vértanu-tábornokok történelmi alakjai köré csoportosuló gazdag irodalom. Pataky Sándor, az ismert nevű aradi festőművész, egyébként az ásatásokat végző bizottság egyik tagja, az aradi Minorita-rendház irattárában váratlanul rábukkant Sujánszky György Eustach egykori minoritalelkész naplójára, aki egyike volt azoknak a papoknak,

akik utolsó lelki-vigaszban részesítették a kivégzésre ítélt tábornokokat és mindvégig jelen voltak a drámai eseményeken. Az új történelmi felfedezés, amely meglepően jó állapotban maradt fenn, Sujánszky feljegyzéseit tartalmazza és — ami az újabb kutatások szempontjából a legfontosabb — az egykori feljegyzések döntő módon megerősítik az új ásatások megállapításait. Azt ugyanis, hogy a közelmúltban felfedezett sírok valóban azonosak a magyar történelem vértanúinak eredeti sírjaival...

A Minorita-szerzetes tragikus feljegyzései

Az aradi Minorita Rendház alapítása óta naplót vezet, amely 1848-ig latin, ettől kezdve magyar nyelven számol be a történelmi nagyobb eseményekről. Sujánszky György Eustach, aki 1849-ben tanárként működött a minoriták aradi gimnáziumában. Pléva Balázs, Vinkler Bruno, Bardóczy Sándor társaival egyetemben küldetett ki az aradi Várba, hogy utolsó lelkivigaszt nyújtson a halálra-készülőeknek. A Napló a drámai eseményeket szó szerint az alábbiakban ismerteti, Sujánszky saját kezeirésével:

— Vértó szívvel lépek át reggeli tíz óra után, október hó 5-én a vár küszöbén... Kezet szorítva és teljes bizalommal fogadának bennünket s miután mi az őszinte részvét után több órai barátságos beszélgetés közben őket, a nehéz harcokban annyira megedzett hadfiakat, e rájuk nézve olyan gyászos, de meg nem érdemlett csapás elviselésére és az isteni gondviselésben megnyugvásra felhívók, ők egész

nyugodtan és egész maguk megadásával bizák sorsukat és életüket arra, kinek kezéből minden jó...

— Délután öt óra után — írja tovább Sujánszky — hagyánk el a szerencsétlen foglyokat s miután a várparancsnok Howieger tábornoktól Passierscheint véve figyelmeztünk, hogy másnap, azaz 6-án reggeli 2 órakor a várban megjelenjünk, a legnagyobb szív-fájdalommal térünk vissza kolostorunkba. Október 6-án reggeli 2 órakor megindulva, miután a várba bejutánk, ki-ki a reábizottakat felkeresni s meglátogatni főgondjának tartá. Virrasztottak a nagylelkű foglyok és amennyire lehetett, szeretteiktől néma soraikban végbucst véve, példás buzgósággal, a bűnbánat és oltári szentségben részesülve, magok csinosgatásával, lelkük tiszta öntudatában várak be ama borzasztó idő percét, mely őket

A halálba-induló tábornok utolsó csókja

— Most már nyugodtan halok meg, mert magyar pap által áldattam meg...
... Az abszolutiót értvén s miután ágyában újra felemelkedett, mondá:
— Mielőtt eltávoznék, Tisztelendő barátom, ha nem utál, csókoljon meg.
— Hogy utálnám a hősök leghősebbikét...
— s mi majd 5 percig egymás nyakába borulva, keservesen zokogánk. Ne adj, Isten, több ily jelenést életemben...!

— Végre elközelegvén az idő — írja a drámai napok jámbor krónikása — mindenki övéhez visszasietett. Magam is kénytelen valék elhagyni egy kevéssé a nagy katonát s remegve vártam a börtönész ajtajában a percet, amelyben a borzasztó spectaculumra indulnunk kellett. Elérkezett ez is. Tompa moraj közt megérkezék a kíséző sereg és negyed hatra a négy golyóra ítélt tábornok: ugymint Kiss Ernő, Schweidel, Lázár és Dessewffy a sáncok között agyonlövetett. Kiss Ernő az első lövés után el nem dőlve, reája másodszor is 3 egyén, lövén, hala el. Testeiket a sáncok hantjai földik, mert elvitetésük meg nem engedték. Végrehajtván a fent írt négy tábornokon az ítélet, a bitófára ítélt 9 tábornok ugyanazon katonai kíséret mellett indult meg. Közbe vévén a vigasztalásul melléjük rendelt papi egyéneket. Minden arc az elvonuló csapaton, ők nagylelkűen és látható, hogy nyugodtak — és nyugodtak ez alkalommal a többi várfoglyok is — és ajtónyílásuk felé 2 ágyu szegezve, annyi sem engedtetett, hogy legalább egy barátságos, néma kézszorítás által válhattak volna meg azoktól, kiknek körében és oldala mellett küzdöttek.

— Fél óra után eljutva az Ujarad felé vonuló térségre, hol a 9 fa felállítva s felolvasztván még egyszer az ítélet, megkezdett a borzasztó működés. Pöltenberg volt az első, kit Török Ignác gróf, ezt Lahner, Knézich, Nagy Sándor József, Leiningen gróf, Aulich Lajos, Damjanich és gróf Vécsey követett.

vagy felszabadította, vagy mielőbb annak széke elé álltandja, kitől ügyök szentsége és igazságos voltaért szenvedett vértanui halál után a dicsőség babérját elnyerendik.

— Fél öt elmult — írja a minorita-rendház naplóban Sujánszky — és én bevégezvén Pöltenberg Ernő és Aulich Lajos uraknál papi kötelességem, kolostorunk meghagyásából, az annyira ismeretes lábtörés következtében ágyban fekvő nagy hőst, Damjanichot látogatám meg. Őszinte részvétünket előtte nyilvánítandó, kezet szorítva fogadott beléptemkor s a brünni hóhért. — ki éppen szobájában kémlelődött — kipurancsolván az örrel együtt, velem barátságos beszélgetésbe elegyedett. Sokat beszélt a politikáról, többet Kossuthról, igen bosszankodva Görgeiről. Többek között mondá:

Drámai beszélgetés Damjanicssal

— Tisztelendő barátom (ily címmel illetett beszéd közben), nem félek a haláltól, hisz ezerszer néztem szeméibe, amde mégis táj, hogy a császári háztól azon kegyelmet sem nyerhetők, miszerint katonához ülőleg golyó által végeztetnének ki...

— Ezeket mondván, felkéré, hogy az éj óráiban vigasztalhatatlan nője, Emiliának némi megnyugtatósául általa készített imát imádozt nejenek kézbesítem, melyről őt megnyugtattva, midőn már távozandó valék, így szóla:

— Tisztelendő barátom, Ön tán nem is tudja, ki vagyok...?
Mire felelém:
— Igen is tudom.
— Én (u. m. ő) rác vagyok vallásomra, de mint rác meghalni nem akarok. Áldjon meg engem. Azt is tudom, miszerint Ön engemet addig meg nem áldhat, míg én meg nem győzöm bűneim, tehát hallgasson meg...

— E nagy férfiu meggyónt — írja tovább drámai erejű, nagyszerű soraiban Sujánszky — röviden a hitvallást letette és én, midőn engedve kérelmének, őt feloldozván, kezeimet fejére tetette és azt önkezeivel fejére szorítván, egész imám alatt ott tartotta s miután ez is megtörtént: így szóla:

— Odafele igazságosabban ítélnék felölünk, — mondá gróf Vécsey utolsó szavaival.
— Damjanich, látva, hogy sírok, így szólt:
— Mit sir, Tisztelendő barátom, hisz a kezében tart (a feszületre mondá), az is az igazságért akasztatott fel...

... a borzasztó spectaculum megszűnt — írja befejező-soraiban a minorita pap — szívet repesztő látomány, 9 oszlopon 9 tábornok, köztük gróf Leiningen, honvéd tábornoki öltönyben függve... Maga a nap, hogy ne lássa, mi történik, elrejté arcát... A kivégzettek holt-tetemei nagyobb részét a helyszínen lőnek el-ásva. Damjanich Mácsán, Leiningen jószágán, Monoron, Vécsey az aradi temető kriptái egyikeben alusszák örök álmukat... 25-én Kazinczy ezredes golyó által kivégeztették a vár sáncfalai között...

Nyolcvanöt év múltán . . .

Itt végződik a jámbor és kegyeslelkű minorita pap-tanár feljegyzése. Az aradi egykori vértanuk emlékei ma már a történelem és földi maradványaikat kegyelettel hozta napfényre nyolcvanöt év múltán is az október hatodik aradi gyásznap retteneteire emlékező utókor: ugyanazon a helyen, amelyen a kivégzéseket végrehajtották és amelyet nyolcvanöt esztendő óriási történelmi távlata sem tudott betemetni az emlékezés varázsvesszeje elől... JAKAB GÉZA R.X.B.

CORSO-MOZGO! MA UTOLJÁRA!

Humor, zene, tánc, kacagás.
AZ URAK A MAXIMBOL!
LEE PARRY, OSCAR KARLWEISS, LEO SLEZAK
MA D. U. 3 ÓRAKOR!

Hajsza a milliók után
Nagyszabású film
VEREBES ERNŐ és LUCIANO ALBERTINIVEL,
JEGY LEI 8.— plus 2.—

Jön! CORSO! SUPERSLÁGER!
ANNABELLA
az első nagy, modern román hangosfilmben
Tavaszi zápor!
Román szereplők: **BADESCU**, a oluj opera tenoristája, **J. Spatarlu**, Lily Socco, S. Atanasiu.
Magyar szereplők: Dajbukát Ilona, Simon Marcsa, Györgyal István, Gózon Gyula, Peithes Sándor Gárdonyi Lajos.
Ezenkívül: Az opera 90 tagu kórusa, brdelyi tájak, kalotaszzei szép viso etes népség.

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kecsk csomagolás felhasználásával. Kérje mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot.

Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLAJ tartalmazza a bőrrokon, bőrápoló „EUCERITET”. Ez teszi pótolhatatlanná, — utánzhatatlanná.

Neidenbach Ödön tragikus halála

Kedden délután temetik az elhunyt aradi pedagógust

Arad kultúrtársadalmának mély gyászban van: Neidenbach Ödön, a kiváló pedagógus, aki nemzedékeket nevelt fel Aradon és ifjú lelkekben gyújtotta fel a tudomány örök lángját, vasárnap éjszaka tragikus hirtelenséggel elhunyt. Neidenbach Ödön váratlan halála Arad társadalmában mélyszégyen részvételt keltett és barátai, volt s jelenlegi tanítványainak egész tömege az őszinte fájdalom érzésével lelkében értesült arról, hogy a szeretett tanár nincs többé... Neidenbach Ödön korai halála egy, a tudomány szolgálatában eltöltött munkás, értékes élet fonalát vágta keresztül idő előtt...

Neidenbach Ödön vasárnap ünnepi összejövetelen vett részt az aradi Német Házban, ahol a nemrégiben megnyitott német óvoda felállítását ünnepelték meg. A derűs kedélyű, szellemes és rendkívül népszerű tanár feltűnően jókedvű volt az összejövetelen, ahol barátai, ismerősei körében csillogtatta öleletes elbeszélőképességét, utánozhatatlannul meggyőző modorát fél hét óra tájban Neidenbach Ödön hirtelen megtántorodott és néhány szóval jelezte környezetének, hogy rosszul érzi magát. Barátai körülvették, de alig pár pillanat múlva a hatalmas termelő férfi összeesett és elvesztette eszméletét. Azonnal beszállították a közeli Therapia-szanatóriumba, ahol az orvosok mindent elkövettek, hogy eszméltre térítsék. Eret vágta a szenvedőn, mert ettől remélték állapotának jobbra fordulását. Neidenbach tanár azonban nem tért többé eszméltre és éjjel fél 12 óra tájban eszméletlensége halálos álomba ment át... Agyvérzés végzett Neidenbach Ödönrel...

A tragikus hirtelenséggel elhunyt Neidenbach Ödön soha sem volt beteg. Magas vérnyomása volt és túlzottan aktív életmódja mellett nem tarthatta be az előírt diétikus, nyugalmas életmódot. A tudomány iránt érzett olthatatlan, mélyszégyen imádata vitte tulajdonképpen korai sírjába. Amellett, hogy az ujaradi német gimnázium és a Iosif Vulcan fiugimnázium rendes tanára volt, magántanítást is vállalt és uricsaládok gyermekeit külföldi, magasabb iskolákra készítette elő. Nem egy család gyermekei Neidenbach Ödönrel tanulták meg a bécsi, berlini főgimnáziumok évi anyagát és az osztrák vagy német fővárosba csak vizsgázni mentek. Szinte kabalaszerűen terjedt el az a hír Aradon, hogy az a növendék, akit Neidenbach Ödön készít elő tanulmányaira, kitüntetéssel teszi le a külföldi vizsgákat.

Neidenbach Ödön a kultúra nemes, szenvedélyes harcosa volt. Eletszégyen abban merült ki, hogy az ifjúság lelkébe oltsa a tudományok szeretetét, az örök lelkesedést, a kultúra szolgálatának vágyát.

Neidenbach Ödön tragikus halálát kiterjedt rokonságra, nagy családjára fájdalmasan gyászolja. Özvegye, szülő, Schannen Margit, nyolc gyermeke, akik közül a három legidősebb főiskolai tanuló, három nővére: Hilver Mihályné, Decsy Lajosné és Scholtz Ernőné (Temesvár), valamint fivéréi: Neidenbach Emil, az Aradról Budapestre elszármazott kiváló tanár és Neidenbach Sándor csanádapácai tanító mélyszégyen megrendülve gyászolják Neidenbach Ödön elhunytát. Neidenbach Ödön az éjszaka folyamán telefonon hívta fel

dr. Schannen Béla ügyvéd, az elhunyt sógora és tudatta vele, hogy fivére nagyon rosszul van. A hajnali órákban azután táviratot küldtek Neidenbach Emilnek és Neidenbach Sándornak is fivérük hirtelen elhunytáról. Neidenbach Emil még a hétfői napon Aradra érkezett, hogy részt vehessen bátyja temetésén. Neidenbach Ödön kedden délután 4 órakor kísérik ki utolsó útjára. Az elhunyt tanár temetésén a megye, valamint a Bánság több községéből nagy számban vesznek részt tisztelői, ismerősei és nagyszámban barátai, míg a temetési szertartást az elhunyt jóbarátja: Nischbach prelátnak végzi.

Az elhunyt aradi tanár 1878-ban született Németbencsken, Elemi iskoláit Szegeden és Temesváron végezte, majd középiskoláit és a tanítóképzőt Aradon, Előbb Eleken, majd Aradon kezdett tanítani az elemi iskolákban, közben Budapesten elvégezte felsőbbiskolai tanulmányait és egyetemi képzettsége birtokában középiskolai tanár lett. A világháború lezajlása után az aradi Róm. Kath. Gimnáziumban tanított évekig. Az ujaradi német gimnázium megalapítója és első igazgatója Neidenbach Ödön volt, aki teljes lelkesedéssel munkálkodott azon, hogy Ujaradon létrejöjjön az első

Hölgyeim!

Az összezsugorodott harlanvatartó domboru csipő formál, csak a széles csipő, has-és popo szorító al jól, a legjobb és leolcsóbb 3678

Pilcz Irma fűzőpóciálisanál kapható, Arad, Str. Eminescu 14. (Deák F.-u.)

német középiskola. Közülgyek, kulturális ügyek iránt annyi lelkesedést, annyi önzetlen munkát és önfeláldozó igyekezetet csak olyan ember mutatott fel, akiben annyi energia akarás és fiatalos munkabírás összpontosult, mint Neidenbach Ödönben.

Egyetlen szenvedélye volt: szorgalmasan kutatott a mult történelmi emlékei után s különösen családi vonatkozású dolgokra terjedt ki a figyelmé. Az aradmegyei és bánsági községek németajku lakóinak családi vonatkozásait fűrkészte és összegyűjtött minden iratot, amely a német származású családok elzászlotharingiai eredetére vonatkozott. A kétszáz esztendővel ezelőtt bevándorolt elzászlotharingiai családok őseire vonatkozólag szorgalmas kutatások árán rengeteg adatot gyűjtött össze, sokat utazott külföldön is és ellátogatott Elzászlotharingiába, ahol sikerült összeállítania több aradmegyei és bánsági család családfáját.

A tanuló ifjúságnak bálványozott kedvence volt Neidenbach tanár s növendékei a legforróbb szeretet hangján, a legnagyobb rajongással beszéltek róla akár az iskola falai között, akár az életben odakint, ahol az ő tanításai kísérték első lépéseiket...

Az elhunyt aradi pedagógus alapító tagja volt az AAC-sportegyletnek, az ATE-nek pedig szintén törzstagja volt. Érdekes megemlíteni azt is, hogy a magyar és német nyelvekből szakképzettséggel bírt, holott nem is főiskolán szerezte képzettségét, csupán vizsgázni ment fel az egyetemre. Neidenbach Emil tanár, az elhunyt fivére munkatársunknak elmondotta, hogy egy esztendővel ezelőtt Neidenbach kint járt Németországban, felkereste Neidenbach községet, ahol rendkívül érdekes adatok nyomára bukkant. A germán-római harcok idejéből származó relikviák egész tömegét tárta

Megkezdődött

a temesvári Mentő-sorsjegyek eladása!

8305

Főnyeremény 250.000 lei készpénz. Húzás visszavonhatatlanul 1933. december 10-én a városházán.

1 sorsjegy 50 lei! Főelárulító: L Ü B L

hírlapiroda. ☉ Kapható még: trafikokban, újságáru bódékban és a lapkihordóknál.

fel Neidenbach, aki családi vonatkozások után is kutatott és sikerült kimutatnia, hogy a Neidenbach-család ősgermán eredetű és Neidenbach községből származik.

Azt mondják, Neidenbach Ödön az öröm ölte meg... Egész életében rajongott a gyermekekért és a vasárnapi óvoda-megnyitón egész lelkével átértezte azt, hogy az ő mozgó ereje sokat nyomott a latban a német óvoda talpraállításánál. És az őszinte, felemelő, tiszta öröm megölte Neidenbach Ödön... Egy erős fényt árasztó gyertyaláng aludt ki Arad kultúréletének oltárán...

Nagy ünnepek Máriaradnán

Lélekemelő bucsünnepségeket rendezett az aradi Rózsafüzér Társulat a rózsafüzéres Boldogasszony tiszteletére. Október a rózsafüzéres Szent Szűz hónapja s minden esztendőben október első vasárnapján rendezik meg a hagyományos aradi zárandoklatot Máriaradnán. Szombaton reggel 400 gyalogos zárandok indult el Máriaradnára Horváth Miklós minorita lelkész vezetésével. Vasárnap reggel pedig négy különvonat szállította a híveket Máriaradnára. A zárandoklatot dr. Lakatos Ottó plébános vezette. Több mint 1200 hívő foglalt helyet a kocsiokban. Az első különvonat 6 órakor indult és 8 óra tájban már mind a négy zárandokvonat megérkezett Máriaradnára. A Minorita-rendház részéről résztvettek még a zárandoklaton: Szócs Didák hittanár és Cseteczán Péter hitoktató. Az első kocsi utasai megvárták a többieket és impozáns menetben vonultak fel a kegytemplomba, ahol fél-9 órai kezdettel dr. Lakatos plébános misét celebrált. Az aradi Jézus Szive gyermekénekkar, valamint a Mosóczy-telepi és sági énekkarok felváltva énekeltek a szentmisén.

Dél előtt 10 óra tájban kezdetét vette a keresztuti ájtatosság, amelynek keretében a szent Ferenc szobor előtt dr. Lakatos Ottó emelkedett hangú beszédet mondott. A zárandoklat célját fejtegette a szentével kapcsolatban. A keresztuti ájtatosságot Cseteczán Péter vezette. Az ájtatosság után Szócs Didák hittanár hatásos beszédet mondott. A hívők nagy tömege ezután a hegytetőn ebédhez telepedett le s mint egy nagy terített asztalnál a szabad leg alatt fogyasztották el ebédjüket. Délután 3 órakor a Szent Ferenc szobornál az aradi és radnai Ferenc-rend közös ünnepséget tartott Szent Ferenc tiszteletére, akinek emlékére október 4-én ünnepli az egyház. Az ünnepséget dr. Lakatos Ottó hatásos, szavakkal vezette be, majd szavaltatok, énekszámok következtek, végül Vitéz Berard radnai házfőnök mondott tartalmas ünnepi beszédet. Dr. Lakatos plébános megköszönte a házfőnöknek az aradiakhoz intézett szavait. Este fél nyolc előtt valamennyi zárandok beérkezett és a hegyaljai motorosállomásról fáklyás körmenetben vonultak fel a Minorita-templomba, zsolozsmákat énekelve. Dr. Lakatos buzdító szavak kíséretében megáldotta a híveket, akik egy bensőséges, szép nap emlékével tértek nyugovóra.

Hölgyeim!

a bunda salson közeledik. — Bundák divatszínre való festését, régi szőrmék teltrisítését vállaljuk. Vörös rókából ezüst és fekete kék szitunk, szakképzett vegyész-műrnök vezetésével

„STAR” Első román prómfestőde

Mairovitz Imre,

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 3651

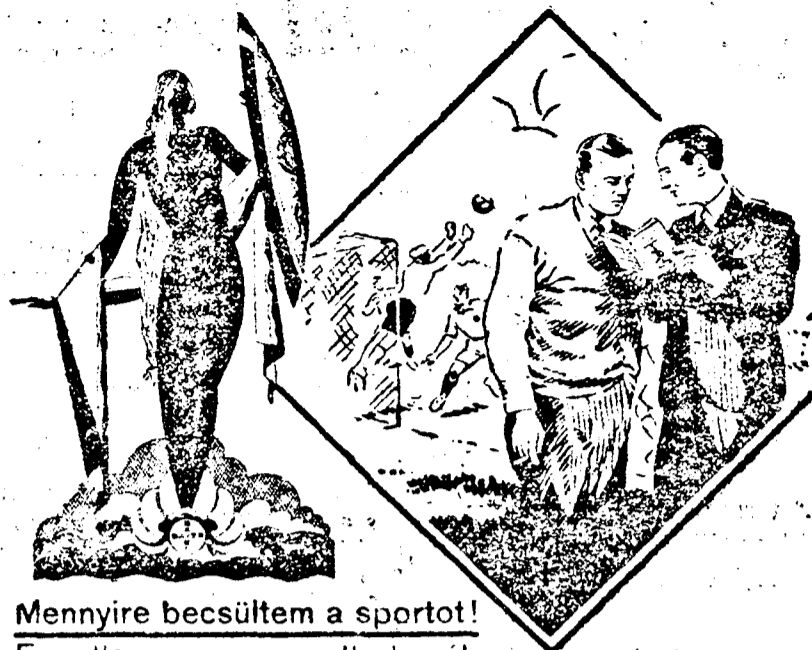
Dr. Comsa püspök Buteniben

A buteni-i (körösbökényi) új kulturház felszentelése

Buteni (Körösbökény) község, mint ismeretes, négy évvel ezelőtt új görög keleti román templomot épített. A régi templom helyén Cosma János esperes áldozatkészsége folytán új kulturház épült, melynek felszentelésére Arad megyés püspök, dr. Comsa Gergely még szombaton Butenibe jött Pacatean Mihály szentszéki ünnök. Macinic Dimitrie püspöki diakonus és Popescu Atanasie, az izbuc-i kolostor archimandritája kíséretében. Az állomáson a hívek nagy tömege várta a hatóságok küldöttségével együtt. A vonatról le szálló püspököt Stefania Florian primpretor beszéddel fogadta. A község határában Lungu főesperes tartott üdvözlő beszédet a hívek nevében. Kuresics román, kath. plébános a római katolikus hitközség nevében, Bodea Iuliu esperes neje pedig az ortodox román nőegylet nevében üdvözölte az egyházfőt, akit a községbe lovasbandérium kísért.

Vasárnap reggel zenés ébresztővel járta be a községi ifjúszenekar az uccákat. Fél tízkor istentisztelet volt, melyet dr. Comsa Gergely püspök az esperesi kerület összes papjai segédletével pontifikált — ahonnan az egész templomot megtöltő közönség egyházi körmenetével alakulva a kulturházhoz vonult. Ott dr. Comsa Gergely püspök ünnepélyes misét celebrált, melynek végzetével Lungu Stefan főesperes tartotta a felavató beszédet. A kulturház felszentelése után a püspök tiszteletére diszebed volt az esperesi lakban, melyen az esperesi kerület papjai és a környék funkcionáriusai jelentek meg. Az első felköszöntőt dr. Comsa Gergely püspök mondta a királyra, majd Lungu Stefan főesperes, dr. Horga Sándor ügyvéd, megyei és egyházmegyei tanácsos, valamint Bodea Iuliu esperes és Kuresics Gábor kath. plébános a püspökre, dr. Dan Sabin ügyvéd Lungu főesperesre, valamint Cosma János esperes és neje mondottak felköszöntőt, Giurgiu buhani felkész a megjelent kisebbségekre ürítette poharát. Az emelkedett hangulatú diszebedet csak a püspöknek Pescari-ra (Holmmezésre) való elutazása bontotta meg.

A felszentelési ünnepséget este diszebedással és táncal fejezték be.

Mennyire becsültem a sportot!

Egyetlen nap nem mult el anélkül, hogy hiányoztam volna a

sport pályáról és nem vettem volna részt a trenirozasokon vagy merkozeseken. Egy hollyaghurutom tamadt es egy tartos es kellemetlen vizeleti inger vett erot rajtam, ugy, hogy képtelen voltam a további sportolásban részt venni. A vizeletem zavaros lett. „Vegy HELMITOL-tablettát“ tanácsolta egyik sportkollégám. Két nap mulva egészségem helyre volt állva, mert a HELMITOL-tabletták a hugycsövek alapos es gyors fertőtlenítését eredményezték.

A gyulafehérvári határozatok érvényesítését követelte a nagyszebeni „Szász-nap“

A nemzeti-szociálista program mellett vallott hittel a nagygyűlés. — Adóztatási és nyelvi egyenjogúságot követelnek

Nagyszebenből jelentik: A nagyszebeni szász-nap, amelyen mintegy 5000 résztvevő jelent meg és amely elé általános érdeklődéssel tekintett az ország lakossága, a nemzeti-szociálisták győzelmével végződött. Így tehát — egyelőre legalább — a romániai szász kisebbség politikai csoportjai között nem jött létre a béke.

A szász-nap tulajdonképpen célját, az ugynevezett „Volksprogramm“ megvitatása és elvitatása képezte. A vita során a nemzeti-szociálisták rendkívül agresszíven viselkedtek és éles támadásban részesítették a program szervezeti részét, amely a szász néptanács választásairól és a szász nép megszervezéséről intézkedik. A nemzeti-szociálisták azt követelték, hogy honosítsák meg a listán történő proporcionális választásokat, a kisebbségben levő szász csoportok képviselőinek lehetőségével. Az indítványt az elnök szavazás alá bocsátotta és ötszáz képviselő közül a többség a nemzeti-szociálista indítvány mellett szavazott.

Ami magát a Volksprogramot illeti, amelynek politikai és nemzeti részét a nemzeti-szociálisták is elfogadták, nagy vonaliban a következő:

Első rész: A szászok követelik

a gyulafehérvári határozatok érvényesítését, alapvető állami törvények létesítését arra nézve, hogy a szász nép egységes nemzetként szervezheti meg magát. Az örök megadóztatás jogának elismerését.

Német iskolák felállítását német tanítási nyelvvel. Nemzeti katasztert. A németeknek a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban való

bevonását, helyesebben német tisztviselőknél a közigazgatásban és német bírónak az igazságszolgáltatásban való kinevezését.

A párisi opera káprázatosan osodas hangu hős-tenorja

ANDRÉ BAUGÉ

fogja Önt hámulatba ejteni, a „Szevillai borbély“ főáriájával, a mesterien finom játékkal

„A SORS“

című hatalmas társadalmi dráma főszerepében. Mindvégig osodaszép zene és énekszámok.

HOLNAP PREMIER a

CENTRAL-MOZGÓBAN

A német nyelv egyenjogúságát az államnnyelvvvel a közigazgatásban és a bíróságok előtt.

A német iskolák és egyházak állami támogatását. Szociális törvényhozást. Az agrárreform sérelmeinek jóvátételét. Olyan törvények megszavazását és olyan gazdasági politikát, amely az általános gazdatársadalom nivóját és anyagi helyzetét emeli.

A gyűlés végén Londis püspök tartott nagyszabású beszédet és a szászokat testvéri szeretetre és összetartásra buzdította.

Az aradi nagy vasúti panama vádlottjain kilencvennyolc millió lejt akar behajtani a pénzügyminiszter

Mint emlékeztetés, Müller Ede és társai ellen család, közokirathamisítás és sikkasztás miatt emelt vádat az ügyészség és néhány vádlottat elítéltek, akik már ki is töltötték büntetésüket. Az évekig napirenden volt ügybe most váratlanul beleszólt a pénzügyminiszterium, amely ma leiratot intézett az aradi pénzügyigazgatósághoz és közölte, hogy a közlekedésügyi miniszterium kérése alapján 98 millió lejt kell behajtani Müller Ede és vádlotttársain, mert a miniszterium megállapítása szerint ennyi kárt okoztak az államnak. Az elítéltek a pénzügyminiszterium határozata ellen felfolyamodást jelentettek be és az aradi törvényszék ennek tárgyalását legközelebb kitűzi. A bíróság döntése előtt a pénzügyigazgatóság nem intézkedhet a hatalmas összeg behajtása végett.

CENTRAL-MOZGO: „ANGELKA“ A szeretet, hit, szerelem és lemondás legmeghatóbb példaképe. Főszerepben: Suzanne Marville. (Visszavonhatatlanul ma utóljára.)

SELECT-MOZGO: „AZ ÜLDÖZŐ“ Hans Albers és Eggerth Márta, rendkívül érdekes, idegizgató kalandor-filmje. Közkívánatra máig meghosszabbítva. Olcsó helyárak

JÖN — KÉT HATALMAS SLÁGER: André Baugé, a párisi opera világhírű hőstenorja, „A SORS“ című hatalmas társadalmi drámában, „A Szevillai borbély“ megnyitó áriája, továbbá kitűnő zene és melódiák kísérik mindvégig a darabot. Egyéb szereplők: Francine Mussey és Paule Andral, a francia filmművészet sztárjai. Legközelebb a Central-mozgóban. Richard Dix, cowboy sztár, hajmeresztő repülő filmje, legközelebb a Select-mozgóban.

HIREK

Körtánc a Gömb körül

A Fiscut melletti Kintzig-tanya két nap óta hangos a vendéjárásról. Autók száguldanak végig a tanyához vezető fasorban, motorbiciklik puffognak, biciklik csengetnek, gyalogosok sietnek... szabályszerű idegenforgalom irányul a pár nappal ezelőtt még csendes tanya felé. Mindenki a tüzes gömbre kíváncsi. A vetések felett ugyanis esténként — amint az *Aradi Közlöny* legutóbb beszámolt róla — megjelenik egy tüzes gömb és esti sétát végez a tanyai vetések fölött. Ugy jön, mintha menne és úgy megy, mintha jönne. Akik látták, azt mondják, lehet csillag, vagy lehet valami eddig megmagyarázhatatlan természeti tűnemény. A gömbnek mindenesetre — amióta a nyilvánosság számára felfedeztük — frenetikus sikere van. A szabadtéri előadásnak napról-napra növekszik a publikuma.

Pedig két nap óta rosszul viseli magát a gömb. Amióta városi látogatók vannak, szeszélyeskedik. Nem produkálja magát. Kénytelen-kelletlen — van benne becsület — megjelenik a láthatáron, pár percig lebeg, piroslik, aztán eltűnik. Ezt megcsinálja négyszer-öttször egy este — lehet, hogy többször is, de eddig még nem volt félrelépése senkinek sem a végét bevárni! — aztán véglegesen kámiorrá válik.

A megyesi földgáz mindenesetre komoly konkurrenciát kapott. Titkos vállalkozók már arra gondolnak, hogy a látogatók számára a tanya szélén büffét rendeznek be „Falatozó a piros gömbhöz” néven. Nincs kizárva, hogy ha a gömb okvetetlenkedése tovább is tart, Kintzigék kénytelenek lesznek egy kisebb stadiont is építeni a tanyán, sokszáz ülőhellyel, külön futópályával a gömb számára. Van arra is lehetőség, hogy néhány héten belül — ha az attrakció tovább tart — felépül a „Grand Hotel Gömb”, száz szobával, lifttel és egybekkel... a szomszédban elektrotechnikai vállalattal, amely kis gömböket hoz forgalomba. „Fiscuti emlék” felirással.

Mindez persze csak addig variálható, ameddig a gömb vissza nem megy oda, ahonnan jött. Vagy ameddig szerte nem foszlik a legenda körülötte. Mert hamarosan ki kell derülnie, milyen materiából is van a fiscutiak „titokzatos csillaga” és abban a percben, amikor széjjeloszlott a rejtély körülötte, a fiscuti gömb legendája széjjelpukkan a semmiségben...

Egyelőre azonban attrakció, amely vonz. És amely jó időre tönkretette esténként a falusi csendet és nyugalmat a korai lefekvéshez szokott Kintzig-tanyán...

— **IDÓPROGNÓZIS.** Észak felől növekvő felhőzet, kissé északkebb légáramlással, nappali hőmérséklet csökkenése várható.

— **A pénzügyi államtitkár cáfolja a revalorizációs híreket.** Temesvárról jelentik: Ghelmegeanu pénzügyi államtitkár ma váratlanul Temesvárra érkezett, ahol ellenőrzést tartott. A pénzügyi alminiszter kijelentette, hogy nincsen megalégedve a temesvári adóhivatalok inkasszójával. Az újságíróknak adott nyilatkozatában azt mondta, hogy a transzfermoratóriumot nem fogják visszavonni és a revalorizációs hírek légből kapott valótlan-ságok, amelyeket a leghatározottabb módon megcáfol.

— **Hindenburg 86 éves.** Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök neudecki birtokán ma ünnepelte meg 86. születésnapját. Hitler karcellár ez alkalomból fölkereste az elnököt, akinek felkérésére mellőzték a különösebb ceremóniákat. Az ország minden épülete természetesen lobogódszibe öltözött.

— **Szovjet vasúti delegátusok Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Október 9-ikén nemzetközi vasúti konferencia kezdődik Bucurestiben. Ezen a konferencián az európai vasutaknak körülbelül 300 delegátusa vesz részt. A konferenciának külön érdekessége, hogy azon képviselteti magát a szovjet is. A szovjetdelegáció több tagból áll, akik részt vesznek a technikai és teoretikus jellegű vitákon is. Valószínű, hogy a tanácskozások során szóba kerül a román—orosz vasúti kapcsolatok fejletelének kérdése is.

— **Laugier ezredes ünneplése.** Meleg ünneplésben részesítették tiszt-társai Henry Laugier ezredest, az aradi hadkiegészítő parancsnokság parancsnokát, akit tudvalevőleg a korhatár elérése miatt nyugdíjaztak. Laugier ezredes hosszas aradi működése alatt a város lakosságának osztatlan szimpátiáját nyerte meg. Laugier ezredes, aki évek óta áll az aradi hadkiegészítő parancsnokság élén, a Stirbey-kormány idején rövid ideig, mint prefektus is működött. A tiszteletére rendezett ünnepélyen számosan üdvözölték a távozó ezredest. Popovici őrnagy pedig alkalmi verset szavalt el, amelyben Laugier ezredes érdemeit méltatta.

— **KERESZTFESZÍTETT TITOKZATOS FÉRFIHOLTTEST.** Bécsből jelentik: A Morgen jelentése szerint az alsóausztriai Eterdingtal Dunából fértilhotttestet fogtak ki, amelyen kínzás nyomai tapasztalhatók. A ruháját nürnbergi szabó készítette. Megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen férfit keresztrefeszítették és így szenvedett ki. Az áldozat német anyanyelvű lehet, típusa zsidó. A rendőrség nyomoz.

— **Ellopták egy aradi rendőrtiszt autóját.** Cristian Emil rendőrkormányzó Ar 1031 rendszámot viselő Ford-luxusautóját tegnap kilopták a Mararasi 4. szám alatt levő garázból. A tolvaj fiatalember Ányos Gábor, jobb családból származik, tudta, hogy a komisár autója hol áll, vasárnap lévén, azzal a kifogással kérte el a garázból a kocsit, hogy a rendőrkormányzó kéri, hogy vezesse lakásáig. A kocsit kiadták és Ányos Gábor nekivágott vele az országutnak. Tornván fogták el még tegnap este és az autót erősen megrongálva visszahozták Aradra, a fiatalember ellen pedig megindult az eljárás.

— **Halálozás.** Vasárnap délután elhunyt Lippán özvegy Szohner Béláné. Szohner Béla volt iskola-igazgató özvegye. Lippáról Bacila Lajos erdőtanácsos, mint veje és Szohner Sándor polgári iskolai igazgató (Pécs), fia gyászolják.

Külföldi utamról

visszatérve, értesitem az érdekelteket, hogy óvodám személyes vezetését átvettem 3674 s a beiratkozásokat f. hó 15-ig folytatom.

FRIEDMANN IMRÉNE, P. Avram Iancu 16.

— **Kiutalták a hadsereg kötelékébe tartozó személyek fizetését.** Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma érkezett meg a pénzügyminisztérium leirata, amellyel kiutalta az aradi és aradmegyei katonai személyek szeptemberi illetményeit. A meghitelezést, amely e hó 20-ig érvényes, legközelebb követni fogja a szükséges összeg folyósítása is. Néhány nap múlva leérkezik a többi aradi állami alkalmazottak fizetése is.

— **Mándy Ilona nagyszerű előadása Aradon.** Zsufolásig megtelt teremben, az aradi publikum színe-java előtt tartotta meg hétfőn este Mándy Ilona az Iparos Otthonban „A párisi riportter” című előadását. Az ur-asszony, mintha csak a demokratikus újságírói élet egyszerűségét akarta volna külsejével is illusztrálni, ezúttal nem estélyi toalettben, hanem elegáns uccai ruhában jelent meg a pódiumon. Az előadás megkezdése előtt Fekete Tivadár néhány Ady-idejéttel köszöntötte Mándy Ilonát. A közönség sokáig és melegen ünneplte Mándy Ilonát, ezúttal nemcsak mint kiváló újságírót, hanem mint hatásos előadót, akinek felolvasása nagy sikert aratott. Mándy Ilona előadóját kulturálvezetést jelentett, a nagyszámú hallgatóközönség részére.

— **Az aradi közönségnek társadalmi eseménye lesz kedden délután dr. Székely László ismert, kitűnő aradi fogorvos és Kornis Magda urileány esküvője.** Az anyakönyvvezető előtt már az elmúlt héten megtörtént a házasságkötés, ezúttal azonban a templomban esküszik örök hűséget egymásnak az aradi társaságok két kedvelt, fiatal tagja. Dr. Székely László és Kornis Magda esküvője kedden délután fél 12 órakor lesz az aradi zsidó templomban. Az esküvőn Aradváros társadalmának színe-java részt vesz, miután nagyon sokan ismerik és szeretik a rokonszenves aradi fogorvost és a bájos, fiatal urileányt, akiket őszinte gratulációkkal bálmozni el barátaik és ismerőseik.

— **Eljegyzés.** Ditrich Ily (Németpereg) és Csejka József gyógyszerész (Pécska) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Aradi hadnagy esküvője Paulison.** Fényes külsőségek között tartotta Paulison esküvőjét Hera hadnagy, az aradi 93-as gyalogezred élmezési tisztje, Rudean Feliciával. Az esküvőn a 93-as gyalogezred tisztikara teljes számban megjelent.

— **Új köntösben az aradi Central-szálloda.** A város szívében fekvő Központi-szálloda épülete alapos tatarozás, külső és belső felújítás után a főútvonal legimpozánsabb épülete lett. A volt Marmorosch Blank helyiségeit modern izléssel, stílusosan átalakították s a földszinti tágas helyiségekben az Erdélyi Bank és Takarékpénztár nyer elhelyezést. Az emelet összes helyiségeiben az egyre népszerűbbé váló Central-szálloda frissen renoválva áll vendégeinek rendelkezésére. A szálloda új vezetősége mindezen új befektetések ellenére sem emelte a szobaárakat s a szobák havi bérletére nézve új, előnyös megoldásokat vezetett be. A főútvonal több épületének illymódon való tatarozása sokat lendítene a korzó szépségén és előmozdítaná a bérpaloták értékének emelkedését is.

— **Marószódás merénylet ügyében** vezette be a nyomozást az aradi rendőrség. Ma reggel jelentették az aradi rendőrségnek, hogy a str. Domna Balasa 46. számú házban Weigl Mátyásné, Goldberger dr. aradi orvos asszisztensnéje, a vele egy házban lakó Grosz Lajos kályhámester ellen marószódás merényletet követett el. Grosz arcán oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba kellett szállítani. Félő volt, hogy a maró folyadék a szemébe ment és ezért a kórházban nyomban gondos ápolás alá vették. Ma az esti órákban azonban annyira javult állapota, hogy lakására szállították és ott ápolják tovább.

— **GYEREKE SZÜLETETT EGY HÉT-ÉVES HINDU LEÁNYNAK.** Londonból jelentik: Az indiai gyermekházasságok egyik leghihetlenebb esetéről számol be a *Medical Journal*-ban dr. Hilda Kean, a delhii Viktória-kórház orvosnője, aki előadja, hogy 1932. március 18-án egy hetéves hindu leányt vettek fel osztályára, aki egészséges, két kilo súlyú leánygyermeknek adott életet. Az anya magassága 1 méter 21 centiméter, testsúlya pedig 24 kilo volt és még megvoltak összes tejfogai. Igen hamar felgyógyult a gyermek-ágyból és kilenc hónapig maga táplálta gyermekét.

— **Ma, kedden este van az aradi Filharmónia Egyesület második zenekari próbája** a Kulturpalota kistermében az összes fuvósokkal, pontban 9 órakor. Felkérjük valamennyi volt zenekari tagjainkat, valamint azon aradi hölgyeket és urakat, kik zenekari hangszereket jól játszanak és tagjaink sorába felvételt óhajtának, hogy teljes számban megjelenjenek. Hogy nagy programunkat megvalósíthassuk, valamennyi tagunk pontos részvételére van szükség, hetenként kétszer, kedden és pénteken este 9 órakor. Kérjük a hölgyeket és urakat, hogy néhány perccel a kitűzött idő előtt megjelenni sziveskedjenek.

— **Dr. Boros Ernő** száj- és fogorvos rendelését újból megkezdte, Strada Consistoriului (Batthyány-ucca) 13.

— **Az osztálysorsjáték új nyerőszámai.** Bucurestiből jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán negyvenezer lejt nyert a 43462 számú sorsjegy, ötezer lejt a 32257 számú, huszezeret az 51246 számú, tizenötezeret a 6029, 30345 és 19560 számú sorsjegyek. A számokat telefonon kaptuk, értük felelősséget nem vállalunk.

— **Angyalokat csinál a nőkből az új őszi divat.** Londonból jelentik: Egy londoni ruha-kiállításán bemutatott az új őszi női divatot, melynek legszembeszökőbb ujjítása a vállak táján elhelyezett kisebb-nagyobb szárnyaszerű nyulványok, melyek paradicsommadár tollából, vagy egyéb exotikus tollakból készülnek. A lence, szárnyaszerű nyulványok a divathölgyeknek állítólag angyalszerű meglepetés adnak.

— **A Bloch-féle betörés ephögusa.** A Bloch-féle betörés ügyében nem Reiner Györgynét, hanem Reiner Jánosnéét vádolták gazdasággal.

— **Végveszélyben egy japán hajó.** Sanghaiból jelentik: Egy japán gőzös szikratáviraton S. O. S. jelzést adott, közölve, hogy végveszélyben van és a fedélzeten lévők közül már eddig is huszonketten a tengerbe sodródtak és elmerültek. A hajón 140 főnyi legénység, illetve utas van. A kikötő hatóságok segítő hajókat küldtek.

— Dr. Pacha Ágoston püspök Pankotán és Világoson. Pankotáról jelenti tudósítónk: Ma délután fél hat órakor a községbe érkezett dr. Pacha Ágoston megyéspüspök, akit a lakosság nagy ünnepekkel fogadott. A püspök autóján érkezett és a falu határában nagy küldöttség várta. Itt négyesfogatba szállt Pacha dr., majd a templom elé hajtottak. A templomban ünnepi Te Deum volt, amelynek során hatvan tagú énekharang és nagy zenekar intonált egyházi énekeket. Dr. Pacha Ágostont megérkezésekor Pop Zaskó Simon főbíró, Rosti egyházközségi elnök és Unterweger tanítói üdvözölték. Az ünnepélyes fogadtatás előkészítésében nagy érdeme volt Herczka Ármán uradalmi igazgatónak. Dr. Pacha Ágoston megyéspüspök bérmakörútján Világost is meglátogatta, ahol diszbandérium élén, Popa György főjegyző és Molnár Jakab bankigazgató fogadták a község határában. A magyar gyermekek részéről Zeke Margitka, míg a német tanulói ifjúság képviselőiben Kern Irénke üdvözölte püspököt, illatos virágcsokorral. Este 9 órakor a magyar-német dalkör és a világosi gyermekek fuvószenekara szerenádát adott. A bérmálás vasárnap reggel 9 órakor folyt le. Körülbelül 300 gyermek vette föl a bérmálás szentségét. A délutáni istentisztelet után dr. Pacha püspök tovább folytatta bérmakörútját Paulis felé.

Modern lakásához
eredeti székelyszőnyeget
 terveztesen és rendeljen:
Schillinger Imrénénél
 Str. Cloșca (Szt. László-u.) 12. 8439

— Giurgiu Romulus rendőrigazgató elfoglalta hivatalát. Néhány hónappal ezelőtt Giurgiu Romulus rendőrigazgató súlyosan megbetegedett, gondos ápolás után a rendőrigazgató felgyógyult és a mai nappal ismét elfoglalta hivatalát. A rendőrigazgatót a tisztviselőik meleg szeretettel üdvözölték hivatalba lépése alkalmából. — Itt említjük meg, hogy Moga Romulus dr. rendőrkészvezető egy hónapi szabadságra ment és távollétében őt Giurgiu rendőrigazgató helyettesíti.

— Elfogták a temesvári csendőr gyilkosát. Temesvárról jelentik: Csütörtökön meggyilkolták Temesváron Walter Márton csendőrt. A rendőrség nyomban erélyes vizsgálatot indított, amely mára eredménnyel járt, amelyben sikerült letartóztatni a csendőrgyilkosokat Carabás József 17 éves és Adám Miklós husz éves cipészsegédek személyében. A tettesekről ugyanis a meggyilkolt csendőr barátja meglehetősen pontos személyleírást adott, amely a lapokban is megjelent. Ennek nyomán jelentkezett ma a rendőrségen Barbosu Péter cipész, aki közölte, hogy a nála dolgozó két segéd mindkettőjére ráillik a személyleírás. A bejelentés nyomán letartóztatták a cipészsegédeket, akik nyomban beismerték a gyilkosságot.

— A kompenzációs román-magyar üzletek lebonyolítása. Bucurestiből jelentik: Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank vezérigazgatója, ma Bucurestibe érkezett, ahol a legilletékesebb pénzügyi körökkel tárgyalja az intézetnek azt a tervét, amely szerint az Erdélyi Bank és a Budapesti Kommerz bank megszerveznék a szükséges pénzügyi szolgálatot, amely a Románia és Magyarország között létrejött kompenzációs kereskedelmi megállapodásokat lebonyolítja. A tárgyalások elé nagy érdeklődéssel tekintenek kereskedelmi és pénzügyi körökben.

— Erdélyi és Bánáti Sportnaplár Románia rohamosan fejlődő sportjának gazdag ismertetésével jelenik meg rövidesen a könyvpiacra. Különösen a futball-sportnak érdekes eseményei, kimutatásai, táblázatai keltenek bizonyára nagy feltűnést. Az aktuális sporteseményeken, fényképeken kívül speciális naptár-rovatot közöl a szakszerűen összeállított almanach-szerű sportkönyv, amely változatos, gazdag tartalma mellett meglepő olcsó áron kerül a forgalomba.

Terézia Felter kozmetika

Üdvözlés, hámlasztás. — Olcsó árak. — Izsák Olga külföldi kozmetikus tanácsaival. — Tanítványok felvételnek.

— Szent Ferenc emléknap Aradon. Szerdán, október 4-ikén ünnepli a római katolikus egyház Szent Ferenc emléknapját. Assisi-i szent Ferenc a minorita-rend megalapítója s ezért az aradi minoriták templomában reggel 7 órai kezdettel énekes mise lesz a Szent Ferenc-oltárnál, majd szentbeszéd keretében emlékeznek meg a krisztusi életü nagy szeutról, akit az egyház minden keresztény ember mintaképeül állít hívei elé. Délután 10 órakor ünnepi nagymisé tartanak a Szent Ferenc-ünnepségek befejezéséül.

Új lészket épít Greta Garbo

Stockholmból jelentik: Greta Garbo Svédországban birtokot vásárolt, ahol állítólagos tükörszobát építtet. Hír szerint Greta Garbo rövidesen férjhez megy új szerelméhez.

— Halált okozott egy pattanás. Schmidt János lippai szőlőtulajdonos feleségének arcán egy kisebb pattanás keletkezett. Valószínűleg felkaparta, mert a pattanás gyulladásba jött és vérmérgezésbe ment át, úgy, hogy a legfontosabb ápolás dacára, a szerencsétlen asszony három nap alatt belehalt a pattanás okozta mérgezésben. Óriási részvét mellett temették el hétfőn délután.

— Az aradi Magyar Párt intézőbizottsága folyó évi október hó 5-ikén, csütörtökön este 8 órakor, a Magyar Otthon helyiségében ülést tart, amelyre az intézőbizottság tagjait ezúton hívják meg. Az elnökség.

Politikai szeminárium

Tanár: Uraim, ki tudja megmondani, mit értünk „barátságos viszonyban levő nemzetek” kifejezés alatt?
 Az egyik hallgató: Barátságos viszonyban levő nemzetek azok, amelyek egymás között megállapodást kötöttek arra nézve, hogy háború esetén milyen fegyverekkel küzdenek egymás ellen.

— Érdekes kihágási ügy került ma az aradi törvényszék elé. Még a múlt évben történt, hogy a radnai római katolikus egyházközséget tízezer lej pénzbírsággal sújtották, azzal az indoklással, hogy két magyar állampolgárságu apácát alkalmazott, anélkül, hogy erre miniszteri engedélyt kapott volna. A radnai egyházközség fellebbezést nyújtott be a bírság ellen és leszögezte fellebbezésében, hogy Tyukodi Mária és Fleiss Erzsébet apácák az aradi betegápoló-rend tagjai és mint ilyenek, szálltak ki Radnára, hogy betegápolói kötelességüknek eleget tegyenek. Egyik sem állott a radnai katolikus egyházközség alkalmazásában és így a bírság kirovása jogtalan volt. A fellebbezés ügyét ma tárgyalta az aradi törvényszék, amely megsemmisítette a bírságot és felmentette az egyházközséget.

— GERŐ dentist kizárólag nemesféműből és csak elsőrangú anyagból vállal mindenféle fogmunkát olcsó díjazásért. Str. Consistorialulul (v. Batthyány-ucca) 11. 3287

— Aradi rendőri hírek. Kovács Antalné, Strada Postului 10. szám alatti lakos, feljelentést tett a rendőrségen, mert az éjszaka lakásába betörték és 1000 lej értékű különféle holmit loptak. — Román Costa pécskai gazdálkodó bejelentette a rendőrségen, hogy a Pécska határában lévő gabonarakára leégett. A gazdálkodó kára meghaladja az 50 ezer lejt. A rendőrség most vizsgálatot indít, hogy vajjon nem-e bűnös kezek gyújtották fel a nagyértékű gabonát tartalmazó raktárat. — Olariu János, Strada Bucur 4. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik 3608. számú kerékpárját ellopták. Cumba Dávid, akinek a Calea Aurel Vlaicu-uton van bodegája, feljelentést tett a rendőrségen, mert vasárnap-tól hétfőre virradó éjszaka betörést követek el üzletében. A betörők igen sok értékes tárgyat zsákmányoltak. — A fenti ügyekben az aradi rendőrség megindította a nyomozást.

v. Szabadság-tér 18. Szaplók, májfoltek, pattaná ok szakszerű kikészítése Legújabb pakolások, diatherm és maszk, vasalás, hajszálak, szemölcsök végleges eltávolítása, hámlasztás. — Olcsó árak. — Izsák Olga külföldi kozmetikus tanácsaival. — Tanítványok felvételnek.

URANIA
 Ma, kedden 5. 1/8 és 1/10 órakor utoljára
 8. — 10. — és 15 lej.
PRIKA GAAL FRANCISKA
PAUL HÖRBIGER
 operett.
 Délután 3 órakor 6. — és 10. — lej
Öfensége a vigéc
 MARIA PAUDLER — SALAMON BÉLA,
 FRITZ SCHULTZ,
 Jön: A MODERN HOZOMANY
 Eggert Mártha, Hans Brausewetter

— Az aradi színészet támogatása érdekében megválasztott nagy bizottság folyó évi október hó 4-ikén, szerdán este 6 órakor, a Magyar Otthon helyiségében ülést tart. A bizottság tagjait kéri teljes számban való megjelenésre. Az elnökség.

Mai házasságok

Feleség: Most, hogy már megesküdtünk, elárulhatod, hogy mit mondtál volna, ha én kosarat adok neked?
 Férj: Csődöt...

— A budapesti „Ujság” újabb nagy kedvezménye olvasói részére. Az Ujság, a leggazdagabb tartalmu és legnépszerűbb magyar lapok egyike, újabb nagy kedvezménnyel lepi meg olvasóit. Október 1-től kezdődőleg minden vasárnapi számnak első oldalán a címfejt mellett számozott szelvényt közöl és minden olvasója részére, aki ezekből a szelvényekből levágva és összegyűjtve 12 darabot az Ujság kiadóhivatalának (Budapest, VI., Aradi-u. 10) lakcímével együtt beküldi, ingyen és díjmentesen küldi meg a „Mindent tudok” című több, mint 300 oldal terjedelmű, mélynyomású diszalbumát. Az Ujság olvasói tehát nemcsak tartalmas lapot, hanem azonkívül egy értékes könyvet is kapnak. Az Ujság állandó cikkírói: Kóbor Tamás, Márai Sándor, Nagy Endre, Zsolt Béla, Szöllösi Zsigmond, Tabéry Géza stb. Az Ujság minden lapelárusító helyen kapható, ára hétköznap 8. vasárnap 12 lej.

— Közigazgatási értekezlet Temesváron. Aradmegye és Aradváros közigazgatási vezetői hétfőn közigazgatási jellegű konferencián vettek részt a temesvári kerületi közigazgatási vezérfelügyelőségben. Az értekezleten általános jellegű kérdésekről volt szó.

— Az aradi rendőrség közli, hogy aki az elmúlt napokban egy nagyobb címletű papírpénzt vesztett el a város területén, jelentkezzen a rendőrség 17-es számú szobájában, mert a pénzt megtalálták és a rendőrség azt igazolt tulajdonosának ki is adja.

— Dr. Thau Ernő belgyógyász-specialista háziorvos. Rendelőjét Strada Unirei 4. sz. alá (volt Fábán-ucca, Pop-Cicio házzal szemben) helyezte át. Rendel 9—11. 3—5. Cukorbetegnek csütörtökön rendel. Telefon 563.

— Összeégette a forró zsír. Súlyos baleset történt Lippán. Fedor Irénke, Fedor Lajos rádió-szakkereskedő leánya, libaszir kísütésével foglalkozott, midőn egy óvatlan pillanatban a forró zsír felröccsent és a fiatal leányt arcán súlyosan összeégette. Azonnal orvost hívtak, aki bekötözte sebeit és megállapította, hogy szerencsére szeméit nem érintette a forró zsír.

Olcsó HAPAG-utazások a chicagói világkiállításra
 A HAPAG utazási világvállalat két társasutazást szervez a chicagói világkiállításra. Az első társasutazás utasai szeptember 21-én indulnak és október 20-án térnek vissza. A második társasutazás résztvevői október 12-én indulnak és november 10-én térnek vissza. A nagysikerűnek ígérkező társasutazásokon kívül a Hamburg—Amerika Linie november elsejéig hetenként egyéni és csoportutazásokat rendez a chicagói világkiállításra. Felvilágosításokkal és prospektussal Künstler Andor utazási irodája szolgál.

Ötven lej egy vizum hozatala ³⁰⁸³ **Künstler Utazási Irodában**

Bul. Reg. Maria 24. szám. — Telefon 86. szám.

SPORT KÖZLÖNY

A végig lelkesen játszó AMTE megérdemelt győzelme a Tricolor felett

Oriási meglepetést keltett a Kinizsi nagyarányú győzelme a Vénusszal szemben. — A CFR minimális arányban vert rá a Brasoviára. — Döntetlenül végződött az U. és a Crisana közötti mérkőzés

Vasárnap a Nemzeti Bajnokságok során teljes forduló bonyolítottak le, így az A) csoportban öt meccs lejátszására került a sor. A legnagyobb meglepetést a Kinizsi három gólkülönbségű győzelme keltette, amelyet a sokszoros országos bajnok Venus-szal szemben ért el. Az AMTE csapata végig lelkesen játszva hatalmas differenciájú győzelmet ért el a ploesti-i Tricolor ellen. A bucaresti-i vasutas-csapat, a CFR nehéz küzdelem után, csak minimális arányban verte a fuzió révén nagyon

erősen feljavult Brasovia együttesét. Az Universitatea és a Crisana megosztottak a pontokon. A bajnoki táblázat most a következő:

CFR	2	2	—	—	3	1	4
Crisana	2	1	1	—	3	2	3
Kinizsi	1	1	—	—	3	0	2
AMTE	2	1	—	—	1	6	3
Universitatea	1	—	1	—	2	2	1
Brasovia	1	—	—	—	1	1	2
Tricolor	1	—	—	—	1	2	6
Venus	2	—	—	—	2	0	4

Hat gólt rugott az AMTE a Tricolornak

AMTE—Tricolor 6:2 (3:1)

A két együttes közötti összecsapás az aradi csapat nagyarányú és megérdemelt győzelmével végződött. Annak ellenére, hogy az AMTE nem produkálta azt a játékot, mint a legutóbb, győzelme egy percig sem volt kétséges. Az első gólt Gömöri érte el, aki a 10-ik percben Tolán beadását értékesítette. Négy perccel később Szinder jó helyzetből növelte a góllényt, majd a 36-ik percben Tolán gólozott. Az első Tricolor-gólt Tyukodi hibás kifutása következtében Schwartz szerezte.

Szünet után egyre tart az aradi csapat ostroma és ennek kifejezésésképpen Lingurar góloz. Majd védelmi hibából Katzenberg ér el gólt, így 4:2 az eredmény. Steiner kornerből lött gólt és Gömöri beállította a végeredményt.

Az AMTE jobb volt ellenfelénél, egységesebben játszott, bár a két szélsőhálfi ki-kihagyott. A vendég-együttes játékosai kvalitásokkal rendelkeznek, azonban nyers tehetségek, így a csapatból hiányzik a stílus és a taktikai, valamint a technikai készség. A meccset a temesvári Murgu vezette — gyengén.

Crisana—Universitatea 2:2 (1:1). Kolozsvárról jelentik: Végig egyenrangú ellenfelek küzdelme reális döntetlennel végződött. Mithé a Crisanat juttatja vezetéshez, majd Sepi egyenlített. Szünet után Bonác gólozott és az Universitatea kiegyenlítő gólja Ploesteanu lövéseéből esett. Bíró: Kiss.

Kinizsi—Venus 3:0 (0:0). Temesvárról jelentik: A Venus szerencsétlen körülmények között veszítette el a meccset, míg a temesvári csapatnak minden, addig a Vénusnak semmi sem sikerült. A Venus volt a technikásabb, a Kinizsi a lelkesebb együttes. A Kinizsi Zelenák hat trickje révén verekedte ki az eredményt. A meccset a kiváló aradi bíró, Oravetz László mintaszertien vezette.

CFR—Brasovia 2:1 (1:1). Brassóbol jelentik: A reorganizált és a fuzió által most nagy játékerőt reprezentáló Brasovia hihetetlenül izgalmas meccsen szenvedett vereséget a bucaresti-i vasutasoktól. Barbu és Attila, illetve Vogel lötték a gólokat.

A kerületi bajnokságban a Transilvania rávert az ATE együttesére

Az AAC könnyű győzelme a Tricolor felett. — Az Olimpia-PTT és a Hakoah megosztottak a pontokon. — Az Unirea lökverte a Soimi-CFR csapatát

A kerületi bajnokságok kiemelkedő eseménye a Transilvania és az ATE közötti találkozás volt. A meccset a Transilvania minimális gólaránnyal, nyerte meg, így három tiszta ponttal vezet a bajnoki táblázaton. — Az AAC győzte le a Tricolor csapatát, ugyanez mondható az Unireára is, amely a Soimi CFR-el hasonlóképpen bánt el. Az Olimpia-PTT és a Hakoah megosztottak a pontokon. — A bajnoki táblázat a következő:

1. Transilvania	5	5	—	—	13	5	10
2. AAC	5	3	1	1	14	3	7
3. ATE	5	3	1	1	29	7	7
4. Hakoah	5	3	1	1	11	6	7
5. Olimpia-PTT	5	1	1	2	8	21	4
6. Unirea	5	1	1	3	13	16	3
7. Tricolor	5	—	1	4	4	14	1
8. Soimi-CFR	5	—	1	4	6	26	1

Transilvania—ATE 2:1 (1:1). AAC-pálva, bíró: Polaretzky. A meccset a Transilvania a jobb halvesora révén nyerte meg. Az első gólt a Transilvania már az első percekben, Bódi révén szerezte meg, mire az ATE Gábor öngóljával felelt. A meccs sorsát eldöntő gólt Filimon révén szerezte a Transilvania.

Unirea—Soimi-CFR 6:2 (4:1). AAC-pálva, bíró: Matuz. Az Unirea jó csatárjátékkal könnyű és biztos győzelmet aratott. Uj II. révén, 1:0 az eredmény, majd Mayer növelte az előnyt, Popián szépített, Kitzinger és Mayer góloztak, míg a II. félidőben Kabáth, Mayer, illetve Bozotean voltak eredményesek.

Olimpia-PTT—Hakoah 2:2 (2:1). AAC-pálva, bíró: Pálfi. A meccs végig izgalmas és nagyáramú volt. Barbu I. góljával már 2:0 volt az eredmény, amikor Kántor (II-ből) és Deutsch által lött gólok révén, a Hakoah megmentette az egyik pontot. Posztós (Hakoah) és Hedwig (Olimpia-PTT) játékosokat a bíró kiállította.

Két góllal vezetett a Mures, de a Gloria lelkesedésével és lendületével nem bírt

A Ripensia otthonában verte az Unirea-Tricolort. — A NAC könnyen végzett a Romániával. — A Juventusnak meg kellett dolgoznia a győzelemért

Ebben a kategóriában, akárcsak mint az A) csoportban teljes forduló volt a műsoron. Aradi szempontból bennünket a Gloria-CFR szerepése érdekeli és a Gloria az újonc Mures felett diadalmaszkodott. A mérkőzés már veszésre állt, de az aradi fiúk lendületes és gólratörő játéka, valamint a lelkesedése megfordította az eredményt és a Gloria-CFR, mind a két pontot hazahozta. — A Ripensia otthonában könnyen verte az Unirea-Tricolor csapatát, míg a NAC valósággal felépte a Románia együttesét. A bucaresti-i Juventus Szébenben

vendégszerepelt, ahol nehéz küzdelem után sikerült győznie. Az eddigi mérkőzések eredményeinek alapján a B) kategóriában így fest a táblázat:

Juventus	2	2	—	—	6	2	4
Ripensia	3	2	—	—	1	9	3
Gloria	2	1	1	—	5	4	3
Un.-Tric.	3	1	1	1	5	5	3
NAC	1	1	—	—	5	1	2
Mures	1	—	—	—	1	2	3
Romania	1	—	—	—	1	1	5
Soimi	3	—	—	—	3	1	11

Három ponttal harmadik helyen van a Gloria-CFR

Gloria-CFR—Mures 3:2 (0:2)

Marosvásárhelyről jelentik: Az újdonsült ligacsapat hihetetlen győzniakarással feködött a küzdelemben, de erejéből csak az első félidőre tellett. Szünet után felülkerekedett a Gloria-CFR nagyobb állóképessége és rutinja, ehhez hozzájárult még az, hogy az aradi csapat nagy lelkesedéssel és győzniakarással játszott és a sárga-kékek nemhogy kiegyenlítették, hanem mind a két pontot birtokukba vették.

Az első gólt Szász érte el, majd Nagy lövése révén már 0:2 az eredmény. Szünet után a Gloria-CFR erősen belefeküdt és öt perc alatt megnyerte a meccset. Úgyes összjáték-ból Tabac gólozott, majd Szabó Jani volt eredményes és így már 2:2-re állt az eredmény. A marosvásárheliek még fel sem ocsudtak a nagy rohamból, amikor Marianut harmadik gólja a hálóba juttott.

AAC—Tricolor 4:0 (1:0). AAC-pálva, bíró: Darázs. Az AAC nagyvonalú játékkal biztosan győzött. A gólokon Perneki (2), Simon és Janovits osztoztak.

O Ripensia—Unirea-Tricolor 3:0 (0:0). Bucarestből jelentik: A Ripensia felforgatott csapattal, Raffinsky, Hrehuss, Chiroiu halvesorral állott ki és mégis könnyen győzött a szlován védekező fővárosi együttes ellen. Dobay, Raffinsky és Lakatos voltak a gólok szerzői.

O NAC—Romania 5:1 (2:1). Nagyváradról jelentik: A NAC könnyű győzelmet aratott a gyenge kolozsvári együttes ellen. Kocsis góliára Kirschhoffer II-ből válaszol, majd megindul a NAC góllöngőre: Glanczmann, Rónav és Bodola két góllal 5:1 a végeredmény.

O Juventus—Soimi 3:1 (1:1). Szébenből jelentik: A Juventus verejtékes győzelmet aratott a hazai együttes ellen. Félidőre még 1:1 volt az eredmény, de a Juventus jobban felépitett támadásai révén nyertek. Luru, Melchior, Stanescu, illetve Asztalos voltak a gólok szerzői.

Vértes Györny, az ATE játékosai lábát törte

Vasárnap délelőtt a Tricolor-pálván lejátszott ATE—Tricolor ifjusági bajnoki mérkőzésen súlyos szerencsétlenség történt. A mérkőzés második félidőjének 10-ik percében egy tumultusban Vértes Györnyöt, az AMTE fiatal és tehetséges játékosát oly súlyos rugás érte, hogy a fiatal futballistának eltörött a jobb lába. A törés rendkívül súlyosnak mutatkozott, ugyanis mind a két csont eltörött és így az nyílt volt. A mérkőzést vezető bíró, Schneider Gyula lefújta a meccset és a fájdalomtól fetregő játékost kivitték a pályáról, ahol Gaier Ferenc, az ATE ifjusági szakosztályvezetője vette kezelés alá. A helyzet tragikus voltát súlyosította még az is, hogy a pályán még a legszükségesebb orvosi szer sem volt. A fiatal futballista felszerelését egy rozsdás ollóval vágták szét, de a törött lábat nem tudták ideiglenes sínbe sem tenni, mert az is hiányzott. A játékost átvitték a Gloria-CFR játékkerébe, ahonnan mentőkkel beszállították a Terapia-szatóriumba, itt Róth Marcell dr. sebészprofesszor, dr. Steiner Jenő és dr. Salamon Izsó vették kezelés alá. A súlyosan sérült lábat megoperálták és gipszbe tették.

Ez a súlyos szerencsétlenség még inkább sürgeti a szövetséget, hogy vizsgálja felül az egyes pályák házi gyógyszerárát, mert elképzelhetetlen, hogy a súlyosan sérült futballistáknak ne tudjanak segítséget nyújtani. Minden egyes pályának teljesen felszerelt házi gyógyszerárrel kell rendelkeznie és abból természetesen a sínnek sem hiányozhatnak.

Fényesen sikerült Pellegrini Virgilio vívóakadémiája

Vasárnap délelőtt a „Fehér Kereszt” nagytermében lelkes sportközönség előtt került lebonyolításra Pellegrini maestro első akadémiaja. Az akadémia minden egyes összecsapása sok szépséget nyújtott és a hálás közönség minden egyes asztól lelkesen megtapsolt. Először Pellegrini maestro a temesvári Pellegrini Angelusszal mutatott be szépségekben bővelkedő töraszót. Utána nagy siker közepette Altmann és Mózes kardmeccset bonyolítottak le. Reich és Weinberger közötti töraszót a közönség megtapsolta. Szántay és Dehelean közötti összecsapás izgalmas volt. Pellegrini Virgilio és Kauten mutatták be a törvívás szépségeit, majd Salamon és Fränkl közötti kardmeccs játszódott le. Mózes és Pellegrini Angelus dolgoztak törrel. Pellegrini maestro és Dehelean közötti kardmeccs jelentette az első rész befejezését. A rövid szünet után Pellegrini Virgilio Reichel töraszó keretében mérte össze erejét. Pellegrini Angelus és Dehelean közötti kardmeccsen a közönség gyakorta nyilvánította tetszésnyilvánítását. Szántay és Pellegrini Virgilio kardmeccse következett, majd Salamon és Weinberger dolgoztak ugyancsak karddal. Dehelean és Pellegrini meccseltek karddal. Utána Dehelean Altmannal mérte össze erejét. Pellegrini Angelus és Szántay kardasszója után következett az akadémia befejező része: Altmann Salamonnal bonyolított le kardasszót.

A közönség a legjobb impressziókkal távozott és ez az akadémia a vívósport megfelelő propagandája volt.

Ausztria-Magyarország 2:2 (2:0)

Bécsi stadion, 60.000 néző

Magyarország döntetlen eredményt harcolt ki Bécsben

A nagy küzdelem, amely a magyar-osztrák válogatott 73-ik viadala volt, ismét eldöntetlenül végződött s így a mérleg még mindig a magyarok javára billen. Pedig a tegnapi meccs olyan képet mutatott még a második féldő közepén, hogy a magyarok veszteséggel lesznek kénytelenek visszatérni Budapestre.

A mérkőzés előtt Dollfuss osztrák kancellár jelent meg a játéktéren, ahol mind egyik játékoskal kezét fogott és szerencsét kívánt egy a magyar, mint az osztrák csapatnak.

A küzdelemhez a két csapat következőképpen állott fel:

Ausztria: Platzer—Sesta, Nausch—Bram, Smistik, Redakovics—Cisar, Müller, Sindelar, Schall, Viertel.

Magyarország: Háda—Korányi, Bíró—Szalay, Sárosi, Kárpáti II.—Rökk, Auer, Polgár, Toldi, Kemény.

Már az első féldőben látszik, hogy a magyar csapat a mezőnyben igen határozott, de az osztrák védelem, különösen Platzer nagy-szerűen játszik. A 15. percben esik az első gól, amikor Viertel bead egy labdát, Háda ugrik, de elvétl a labdát, amely mögötte leesik, ahol Müller megkapja és ivelten a hálóba emeli (1:0). A gól után a magyarok lendületesen támadnak, tíz percig valóságos kapujához szegeznek az osztrákokat, de eredményt nem tudnak elérni. A magyar halvesor remekül játszik. Sindelar nem tud boldogulni Sárositól, de a 34. percben Sindelar megugrik, Schallhoz játszik, aki tíz lépést fut, Háda kirohan eléje, de Schall 20 méterről, laposan mellé a hálóba vágja a labdát. (2:0). A magyarok sokkal többet támadnak most, de eredménytelenül.

Szünet után lassan eldurvul a meccs. Az osztrákok tulkeményen játszanak. Sárosi megsérül, kiáll három percre, majd a 20. percben Auer bombáz mellé. A meccs mindjobban elfajul, Kemény Braun arcába rug, aki lemegy, de mikor visszajön, beleugrik Keménybe, aki röviddel utána ugvanazt teszi Braunnal. A bírónak kemény munkája akad, hogy kezébe tartsa a meccset. A 34. percben Polgár kitör, de 3 lépéssel a kapu előtt elbukik. A veszély már a levegőben lóg. A 37. perben büntetőt érnek el a magyarok. A rugás az osztrák védővonalba ütődik, onnan kornerre megy. Kemény

rugja szenzációsan és a következő percben Auer ugrik és fejről élesen hálóba vágódik a labda. (2:1). Nagy az öröm a magyar táborban, a csatakiáltás nem ül el az 5000 ajkon és három perccel később itt az egyenlítés: Sárosi Polgárt szökteti, aki élesen laposan lő és a vetődő kapus karja alatt bevágódik a kiegyenlítő gól. (2:2). A 42. percben még kornert érnek el a magyarok, majd az osztrákok érvége a gigantikus harcnak.

Egyéb külföldi eredmények: A magyar I. Profiligában két meccset játszottak le, két vasos meglepetés volt. Az Attila Kaposvárot Szabó J., Seper (3) és Magyar góljaival, Joós gólja ellenében könnyen győzött a Somogy felett. A Kispest Szegeden a Szeged FC felett 4:0 arányú győzelmet ért el. Nemes (2) Szepes és Szabó II. voltak a gólozók. — A II. profiligában a következő eredmények voltak: Soroksár—Bak TK 3:1 Vac FC—SzNFC 4:2. Szürketaxi—Budafok 3:1, Millenaris—Budatétény 2:0, Csepel FC—Nagybétény 1:0, Váci Remény—Droguisták 1:0, Etc FC—Vasas 3:2. — Amatőrbajnokság. Bíró-csoport: UTE—BEAC 6:0, BSZKART—Testvériség 4:2, BSE—Postás 4:3 — Pártos-csoport: Türekvés—FTC 4:2, MÁVÁG—Kelenföld 5:4, Electromos—MTK 3:0.

O DOBRA PIPI VISSZASZERZŐDÖTT A GLORIA CFR-hez. A Gloria CFR Kolozsvárra szerződött csatárjátékosa hétfőn hazatért Aradra, ahol régi klubjával rendkívül előnyöket biztosító szerződést kötött. A Gloria CFR vezetőségének dicséretes az áldozatkészsége, mert így Dobra csatár-sorba állásával a sárga-fehérek együttese erősen feljavult, miután Dobra személye jelentős pluszt jelent a csapat előnyére.

A vendégipari munkások csapata könnyen győzte le az Astrát

A II. osztályu bajnokságban is teljes fordulót bonyolítottak le. A forduló meglepetésektől mentes volt. Az Egyetértés legyőzte a Fortunát, az AVMSE az Astrát. A Victoria a Crisana-val végzett, míg a Titanus a RAC-ra vert rá. Eredmények:

Egyetértés—Fortuna 2:0. Az Egyetértés-pályán lejátszott meccset a hazai csapat biztosan nyerte, annak ellenére, hogy az együttesben mindössze öt elsőcsapatbeli játékos rugta

a labdát, a tartalékok azonban mind beváltak. Az Egyetértés Bulik révén érte el góljait (kettőt 11-esből), míg a Fortuna öngólnak köszönheti az eredményét. Bíró: Pfeiffer. — **AVMSE—Astra 4:1 (1:0).** Az AVMSE végig fölényben játszva, könnyen verte az Astra csapatát. Márton (2), Schauer és Perin voltak a gólok szerzői. Bíró: Olariu. — **Victoria—Crisana 2:0 (1:0).** A meccs a Victoria megérdemelt győzelmét hozta, mely együttes végig jobb volt az ellenfelénél. — **Titanus—RAC 3:1 (2:1).** A hazai együttes nagy formában megérdemelt győzelmet aratott a pécskai csapat felett. A mérkőzést Karlich vezette.

A szövetségi díjmérkőzések közül kiemelkedik a két Nemzeti Bajnoki csapat kétszámjegyű eredménye. AMTE—Titanus 14:0. AAC—ATE 6:0. Astra—Transylvania 2:1. Gloria—CFR—Tricolor 11:1. Hakoah—Fortuna 8:1.

Az ifjúsági bajnokság több érdekes eredményt hozott. ATE—Tricolor 8:3. Soimii—CFR—AAC 2:2. Gloria—CFR—Hakoah 4:3. Olimpia—PTT—Astra 9:1. Unirea—Egyetértés 2:1. Juventus—Fortuna 3:0.

A svéd atléták 76:63 arányban győzték le a magyarokat

Budapesten rekord közönség előtt Európa egyik legjobb atlétanemzete győzte le a magyarokat. Végeredményben a svédek 76 ponttal 63 pont ellenében győzték. A versenyen több rekord született. Eredmények:

1500 méter: 1. Szabó Miklós M. 4 p. 01.4 mp. 2. Holmgren S. (svéd rekord) 0.1.6 mp. 3. Sárvári M. 4. Lindgren, A svédeket diszkvalifikálták.

Súlydobás: 1. Norrhy S. 15 m. 96 cm. 2. Darányi József dr. M. 15 m. 83 cm. 3. Rahmqvist S. M. 4. Lindgren, A svédet diszkvalifikálták.

Diszkoszvetés: 1. Remetz M. 48 m. 40 cm. 2. Donogán M. 46 m. 82 cm. 3. Andersson S. 45 m. 15 m. 79 cm. 4. Solti M. 14 m. 57 cm.

Svédstaféta: 1. Magyarország (Paizs, Kovács Nagy Géza, Barsi) 1 p. 56 mp. magyar rekord. 2. Svédország (Svenson, Mentzer, Strömberg, Wachenfeld) 1 p. 50.5 mp. svéd rekord.

Magasugrás: 1. Bergström és Lundquist S. 194 cm. holtversenyben. 3. Bódosi Mihály M. 194 cm. 4. Késmárki Kornél M. 184 cm.

SPORT KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE OKTÓBER 20—26-ig UTLEVEL! NELKUL!

Mérkőzések:

Ripensia-Ujpest vs Olaszország-Magyarország

Részvételi díj:

975

lej és 50 lej a számozott hely Ripensia-Ujpest mérkőzésre.

— Október 2-ig jelentkezőknek számozott jegyet biztosítunk az olasz-magyar mérkőzésre is.

Szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány, tartalékos tiszteknek a katonakönyv, illetve rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Bécsbe utazók összes utiköltsége oda-vissza 2195 lej

Rendozi a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda. Jelentkezés az Aradi Közlöny- és az Erdélyi Hírlap-nál.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nem hajtották végre az amnesztia-törvényt egy aradi kiskereskedő ügyében

A törvénytörés bizonyítványa ellenére is árverést tűztek ki ötezer lejes kenyérbélyeg-büntetés miatt

Az aradi behajtási pénzügyigazgatóságot szokatlan ügy foglalkoztatja most, amely összefüggésben van az ez év április 14-én életbe lépett amnesztia-törvénnyel. Érthetetlen az aradi behajtási pénzügyigazgatóság eljárása, amely ugyilátszik nem respektálja Károly király kegyelmi törvényének fontos rendelkezéseit. Élénken jellemző az alábbi eljárás, amely miatt egy aradi vagyonatlan kiskereskedő esetleg kenyérelénné válik. *Bocsa József* aradi fűszerkereskedő tavaly kenyéret vásárolt egy aradi pékmestertől és *nem vette észre, hogy a kenyérről hiányzott a bélyeg*. Emiatt a hatóság megbízottjai bírságoló jegyzőkönyvet vettek fel és az aradi pénzügyigazgatóság ötezer leje büntette a kiskereskedőt.

Időközben életbe lépett az amnesztia-törvény, amelynek második szakasza azt tartalmazza, hogy az olyan kihágási ügyekben,

amelyekben a büntetési összeg nem haladja meg az ötezer lejt, alkalmazni kell az amnesztia-törvényt. A törvény végrehajtási utasítása szerint az illetékes törvénytöréstől bizonyítványt kell vinni a pénzügyigazgatósághoz, amelynek ez alapon törölni kell a kirótt büntetést. Bocsa József a törvénytöréstől meg is kapta a 2002-1933. számú bizonyítványt, amely azt igazolja, hogy az ő kihágási ügye az amnesztia-törvény hatálya alá esik és hogy a törvénytörés előtt folyamatban van a kegyelmezési ügy elintézése. A vádlott kiskereskedő ezt a hivatalos törvénytörési bizonyítványt bemutatta a behajtási pénzügyigazgatóságnak és azt hitte, hogy ügye ezzel elintéztet nyert. Legnagyobb meglepetésére azonban e hó 5-re, csütörtökre *árverést tűztek ki ellene* a pénzügyi adminisztráció. Ez ügyben illetékes kereskedelmi érdekképviselői beavatkozás történt.

Ismét megkezdődött a hivatalos márkaátutalás

A Román Nemzeti Bank leirata az aradi fiókhöz — A kérvényeket Bucuresztiben aprotálják — Megindult a megrekedt márkaletelek transzferálása

Régen várt leirat érkezett ma a Banca Nationala aradi fiókjához. A Nemzeti Bank vezérigazgatósága arról értesítette a fióktitkárát, hogy a mai naptól kezdve megengedi a márka deviza átutalását Romániából Németországba. Mint ismeretes, úgy a román—német clearing-szolgálat, mint a márka átutalása 5 hónap óta szünetel, mert Németország és Románia között gazdasági differenciák voltak. A nemzeti szocialista kormány ugyanis ok nélkül megszüntette a román—német hivatalos clearing-szolgálatot, aminek következtében csak magánúton lehetett márkadevizát átutalni, amely így természetesen abnormális magasságra szökött fel.

Az érdekeltségek minden lehetőt elkövettek a két ország pénzügyi differenciáinak elintézése céljából, ami végre sikerült is. Az utóbbi hónapokban a román—német pénzügyi forgalom a befagyott követelések számlájára bonyolódott le és csupán annyi az intézetnél lehetett befizetéseket

teljesíteni, amelynek anyaintézete Berlinben van.

A Banca Nationala most megszüntette ezt a rendszert és megnyitotta a hivatalos márka-deviza átutalását azzal a megszorítással, hogy a legkisebb belizetési összegeket is csak a Nemzeti Bank vezérigazgatóságának aprotálása után lehet átutalni.

A ma érkezett leirat szerint az átutalási kérvényekhez a vámokmányok, a számlák, adóbizonyítványok éppúgy melléklendők, mint a más országokba szóló átutalásoknál, csak Svájc kivételével, mert Románia és Svájc között szabadon működik a clearing. Hogy milyen arányban fogja aprotálni a Banca Nationala vezérigazgatósága a márkaátutalási kérelmeket, azt Aradon nem tudják. Kereskedelmi, ipari és pénzügyi körökben nagy megnyugvást keltett a Nemzeti Bank intézkedése, mert az utóbbi hónapokban több aradi banknál számottevő márkabefizetés maradt, amelyeket most át fognak utalni.

A román—magyar kompenzációs áruforgalom szabályozására kiadta utasításait a Nemzeti Bank

Csak cserekereskedés.

Tudvalevően az új román—magyar kompenzációs egyezmény szeptember elseje óta érvényben van, de a végrehajtási utasítás eddig nem jelent meg. A hiányt a Banca Nationala most pótolta és az egyezmény végrehajtására kiadta utasításait, a melynek legfontosabb részei a következők:

A román—magyar kompenzációs egyezmény értelmében a két állam között az áruforgalom csak árucserre alapszik bonyolítható le. Ugyanezen az uton fizethetők a már exportált árukhoz származó román követelések is. A mindkét félre vonatkozó kéréseket közvetlenül a román Nemzeti Bank deviza és clearing-osztályához kell benyújtani a speciális nyomtatványokon, amelyeket a jegybank ad ki. A kérvényhez az alábbiak melléklendők:

a) Az esetben, ha új importot új exporttal kompenzálunk (árukompenzáció) formai számla két példányban azokra az árukra vonatkozólag, amelyek az importőr Romániába behoz. b) A már lebonyolított export-, illetőleg importügyleteknél (fizetések kompenzációja), vagyis minden valamely import-, illetőleg export értékét fizetik ki, a vámhivatal által láttamozott számlák, a vámdéklarációk és a származási igazolvány eredetiben az importált árukra vonatkozólag. c) Ha Romániából Magyarországra exportált áruk kifizetése céljából importálunk árut Romániába, úgy a formai számla két példányban, az importálandó árukra vonatkozólag melléklendők a kérések.

A Banca Nationala felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a kompenzációs üzletek csak akkor bonyolíthatók le, ha azt mindkét ország jegybankja jóváhagyta.

A kontingentálás alá tartozó áruk behozatala céljából az érdekelteknek importkérést kell benyújtaniuk a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium importszabályozási igazgatóságához, amelyben fel kell tüntetni, hogy kompenzációs importról van szó és a Banca Nationalának a kompenzációs üzlet jóváhagyásáról szóló átiratának számát is meg kell jelölni.

Az importkéréseket az ilyen árukra éppúgy, mint más import esetén, minden egyes vámárura, vagy vámárucsoportra külön kell beadni.

A román és magyar jegybank jóváhagyása szükséges a behozatali engedély elnyeréséhez a Banca Nationala által már szeptember 1., az új román—magyar kompenzációs egyezmény életbe léptetése előtt jóváhagyott kompenzációs üzleteknél is. Az esetben, ha az importőr a kompenzációs üzlet lebonyolítására engedélyt kapott és a kereskedelmi és ipariügyi minisztériumtól a behozatali engedély kiadását üzletfelei nevére kéri, az importkéréseket úgy az importőrnek, mint az üzletfeleknek, alá kell írniük.

= **Deviza-árfolyamok.** Zürich nyitás: Berlin 123.10, Amszterdam 208.10, New-York 3.36.5, London 1601, Páris 20.19.75, Miláno 27.13, Prága 15.31, Belgrád 7, Bucuressti 3.08, Varsó 57.70, Bécs (hivatalos 72.61, magánárfolyam 56.75%), Brüsszel 71.95.

= **Likvidált városi kölcsön.** Aradváros pénzügyi osztálya ma vette kézhez a Creditul Judeteen értesítését a városnak 1923-ban kötött 10 millió lej kölcsönének likvidálásáról. Eszerint a város a kölcsön végleges likvidálásánál 39.000 lej készpénz és egy millió 200.000 lej névértékű Creditul Judeteen-részvény birtokába jutott, amely évi 5 százalékos kamatozással, 60.000 lej jövedelmet hoz.

= **Prima zsír, tojás, hentesárak exportálhatók Franciaországba.** Az aradi Kereskedelmi és iparkamara ma fontos átiratot kapott a párisi román kereskedelmi attasétól, amely felhívja a kamara figyelmét arra, hogy a franciaországi piacon prima minőségű zsírt, amelyek legfeljebb egy százalék viztartalmúak, tojást, vágott baromfit és hideg hentesárakat könnyen el lehetne helyezni kontingentáláson kívül. Az attasé szerint ezeknek exportjával érdemes foglalkozni.

= **Fontos újítás a közmunkák kiadásának meghirdetéséről.** A pénzügyminisztérium rendelete szerint, a hatóságok a 300 ezer lejnél kisebb közmunkákat a Monitorul Oficial helyett, valamelyik helyi lapban, valamint a vármegei Hivatalos Lapban kötelesek csak meghirdetni, ha a közszállításban csak a helybeli vállalatokat részesítik.

Comitetul Școlar și Corpul profesoral al Gimnaziului german de stat din Aradul Nou, cu inima indurerată aduce la cunoștința tuturor prietenilor decedarea din viață a mult iubitului lor coleg

Profesor

Edmund Neidenbach.

S'a duș din mijlocul nostru un minunat pedagog, un devotat prieten și un sutlet nobil

Fie-i țărâna ușoară

Ipartelepek, gépzemek, autók original **Syracuse** amerikai csapágy- **A. Kálmán R.-T., Arad**
 fémeket használjanak. Romániai vezérképviselőt:

KÖNYVEK

Ady Endre élete, versei és jelleme. Révész Béla nagy művének kiegészített második kiadása, rengeteg lényképpel, kézirattal, facsimillével és fluztrációval cca 250 oldalon, Athenaeum propaganda-kiadásban 60 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál, Kolozsvár.

A legújabb nagy lexikon 108 lej. A legutóbbi, adatokkal kiegészített és kibővített Genius lexikon 1933. megjelent. 1712 hasáb, 800 képpel, 32 műmelléklettel. A vasikos kötet remek nyersvaszonnakötésben 108 lej a Lepage könyvkereskedésben, Cluj-Kolozsvár. Küldje be és franco kapja, vagy utánvétellel portóval.

1712 hasábos új lexikon. A Genius egy kötetes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmas kötet 1712 hasáb, 800 kép 32 műmelléklettel, remek nyersvaszonnakötésben, az összes emberi ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lej Lepage-nál, Kolozsvár, beküldve portómentesen.

Rádió műsor

— Romániai időszámitás.

KEDD, OKTÓBER 3.

Bucuresti. 13: Hangversenylemezek. 14: Könyvü lemezek. 18: Motoi zenekar. 19:15: Motoi zenekar. 21:30: Európai hangverseny. A Filharmonikusok és a rádió egyesített zenekarának szimfonikus estje. 21:55: Volescu György, az opera basszus énekes a rádiózenekar kíséretével román népdalokat ad elő. 23:10: Carmen énekes hangversenye. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Odeon-Parlophon gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: 1. Hannibál utja. 2. Az állatvédelem céljai (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13:05: Az államrendőrség zenekara. 2:30: Columbia gramofonlemez. 5: Tavaszi titok. Dénes Oszella elbeszélése. 5:30: Csorba Dezső és cigányzenekara. Közben 5:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6:30: Megemlékezés Szentirmay Elemérről. Bevezetőt mond Huszka Jenő. Énekel Lauris Lajos, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7:10: Heltai Ferenc heggedül. 7:50: Francia nyelvoktatás. 7:20: A vakok „Homeros” énekkara. 9: A fiatalok nem is sejtik. Bodor Aladár elbeszélése. 9:30: Európa hangverseny, a bucaresti rádió által más műsoránál közvetítve. Utána Guttenberg György jazz-zenekara és Vores Lajos cigányzenekara. — Bécs. 12:30: Stájer népzene lemezek. 13: Rádiózenekar. 16:35: Gramofon. 18:25: Jungbauer szoprán és Tisch basszus hangversenye. 20: Rádiózenekar. 23:55: Tárclemez. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13:05: Rádiózenekar. 17: Rádiózenekar. 20:30: Népdalok gramofonon. 21: Nikolics Sándor szaxofonművész előadása. 21:30: Európai hangverseny Bucurestiből. 1:40: Tánclemez. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: A 32. gy.

ezt. zenekara. 14:35: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 18:30: Gramofon. 18:35: Sockov A. árlaestje. 19:20: Gramofon. — Leipzig. 13: Verdi- és Puccini lemezek. 14:30: Haydn- és Mozart szonáták. 17: Délutáni zene. 19:50: A nap hírei. 20: Berlin. 21: Karének. 21:30: Twain: Emberevők a vonaton. 22: Szimfonikus hangverseny. 23:50—1.ig: Hamburg. — Mor. Ostrava. 12: Gramofon. 16:30: Gramofon. 18:25: Gramofon. 18:50: Gramofon. — Róma. 8:15: Könyvü zene. 20:40: Beszélő újság. 21:45: Könyvü zene. — Svájc! Aleman adó. 18:30: Könyvü lemezek. 20:15: Szórakoztató zene. 22:20: Bukarest. 23: Csevegés Romániáról és a román népzeneiről. 23:10: Bukarest. — Varsó. 16:40: Könyvü lemezek. 17:55: Jónás Mária zongorázik. 18:30: Lengyel műdalok. 19:20: Könyvü zene. 21:15: Gramofon. 23:50: Tánczene.

SZERDA, OKTÓBER 4.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19:15: Rádiózenekar. 20:20: Román zene, lemezek. 21: Cionca-Pipos zongoraművész játéka. 21:45: Roma Nia énekesnő cserettalokat ad elő. 22:15: Filip V. heggedül. 23: Vendégül zene. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Columbia gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: 1. Régi levelesládából. (Elmélkedés a holdról.) 2. Mal kis lexikon. (Felolvasás.) Közben: Gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13:05: Szervánszky zongor. zenekar. 2:30: Eugen Stepat balalajka zenekara. 4:30: A rádió diákfelőrája. 5: Pogány Kázmér ifjúsági előadása. 6: Odeon-Parlophon gramofonlemez. 7: Olasz nyelvoktatás. 7:30: B. Nagy Béla zongorázik. 8:10: Mit kutat Piccard a sztratoszférában. Párbeszéd dr. Pogány Béla és dr. Komjáthy Aladár között. 8:45: Operaelőadás a stúdióból. Simona néni. Vigopera egy felvonásban. Utána: Operaáriák. Előadja Basilides Mária, Halász Gitta, Szabó Lujza, Koréh Endre, Lauris Lajos és Svéd Sándor, az Operaház tagjaiból alakult zenekar kíséretével. 11: Magyar nyelv és cigányzenekara. — Bécs. 12:30: Rádiózenekar. 14:10: Művészelemez. 16:50: Finn zene lemezek. 18:20: Uhl Alfréd zeneszerző művei. 23:55: A Haupt zenekar játéka a Lehar tereméből. Utána: Közvetítés a Krantz-Ambassador-szálló grinzingi pincéjéből. — Belgrád. 12: Gramofon, harangszó. 13:05: Rádiózenekar. 13:35: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 20: Rádiózenekar. 21: Ljubljana. 23: Tánczene. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 17: Szokol fuvószenekar. 19: Gramofon. 20:25: Rádiózenekar. — Königs wusterhausen. 18:20: Brahms G-moll ballada, esz-moll intermezzo, h-moll rapszódia zongorán. Beethoven: B-dur zongoratrió. 21: Tarka zenes est. — Leipzig. 12: Gramofon. 13: Déli zene. 16: Házi zene lemezek. 17: Hangjáték. 21: Vegyes zene. 23: Hírek, majd éjféli tánczene Boroszlóbból. — Milano. 18:10: Tenor- és szopránadalok. 20: Gramofon. 20:40: Gramofon. 22:45: Tánczene. — Mor. Ostrava. 11:10: Fuvós parasztenekar. 12: Gramofon. 12:05: Délelőtti zene. 16:30: Gramofon. 18:35: Gramofon. 19:25: Játék két zongorán. 20:25: Orsz. cigánydalok. — Prága. 13:10

Figyelem!
 Nem minden prezervatív. **OLLA** ne fogadjon el „Olla” helyett silány utánzatokat.

Gramofon. 13:35: Gramofon. 14:45: Gramofon. 18:35: Gramofon. 18:50: Gramofon. 21:05: Mandolin- és gitárzene. 21:30: Filharmonikusok. — Svájc! Aleman adó. 18:30: Idegen népek zenéje lemezek. 18:50: Pillangó-kisasszony részletek lemezek. 20:10: Gramofon. 21: Orosz zene. — Varsó. 19:20: Kamienska Olga énekel. 21: Lengyel vonósnégyes játéka. 22:15: Familier Hepner zongoraművész és Dolmócki baritonénekes hangversenye. Dalok. 23:10: Tánczene.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:
 A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
 A „Carlton” szálloda újságárusánál.
 A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbodében.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

Az Aradi Ipartestület elnöksége a szeptember hó 24-iki közgyűlésen nyert felhatalmazás alapján ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdet a területi székház emeletlen eszközlendő alábbi javítási munkára u. m. — asztalos, közműves és beton, kárpitós, lakatos, mázó, padozati (parketázási), szobafestő, üveges, villanszerelő és vízvezeték-szerelő munka.

Az egyes munkanemekre vonatkozó ajánlatok az ipartestületen díjtalanul kapható eredeti úrrapon kitöltve, zárt borítékban folyó hó 12. déli 12 óráig nyújtandók be az Ipartestület titkári hivatalánál. Ugyanott nyerhetők további felvilágosítások és tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a javítandó helyiségek.

Arad, 1933. október hó 2.
 Elnök: Vulcu I. Maxim.
 A szerkesztőért: Dr. STAUBER JÁNOS felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG.

MUNKASZERETŐ, komoly férfi ismerettségét keresem házasság céljából. Van 200 hold földem, tanyám, kézpénzem. Független, fiatal hajadon vagyok. Teljes című levelet „Keresztény” jelíggel az Aradi Közlöny kiadójaiba kérek. 8671

ALKALMAZÁS.

MEGBIZHATÓ perfekt szobaleány állást keres. vidékre is meg. Cím az Aradi Közlöny kiadójaiban. 8906

ÜGYES, fiatal szobaleány 16-ára felvétetik. Holländer, v. Szt. László-utca 7., II. a. 3672

Hosszu bizonyítvánnyal rendelkező mindenek esonnal felvétetik, KRIGER: P. Avram lencu 14.

LAKÁS.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 3 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

Ügyes akvizitőröket,
 (férfiakat és nőket)
 könnyű üzletszerzésre szép jóvedelemmel keresünk.
 Jelentkezés O. P. I. S.-iroda, Str. Bra-tianu (Weitzer-utca) 17. 3647

Kiadó
4 szobás I. emeleti telje-
 sen modern lakás, v. Könyök-
 utca 11/a. szám alatt, a park
 mellett. 8678

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtőren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Kiadó I-ső emeleti négy szobás modern lakás. Szalay-u. 9. sz. nov. 1-től. Bővebbet a házimesternél

4 uccai előszoba,
 fürdőszoba, parkettás, tiszta, több bejárati magas földszinti lakás azonnalra kiadó. — 1 uccai, 1 előszoba, esetleg fürdőszoba használati, vagy irodának november 1-re kiadó. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KÖZIKOTÓGÉPEKET, keskeny, 8-ast és 10-ast keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3684

JOKARBAN levő használt gyermekkosos megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8684

KERESÉK megvételre egy kisebbszertű fűszerberendezést. Wolf József, Vinga 490. szám. 3688

KEVESET HASZNALT modern háló megvételre kerestetik. Cím: Klein, Str. Baritiu 7. 8676

Jó állapotban levő hálószoba-butor jutányos áron eladó. V. Radnai-ut 84.

KERESÉK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, férráló porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, csári ebédő és futószőnyeget, perzsa — szőnyeget, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGÓNÉ bizom üz. Arad, Str. Horla 1. (Szabadság-ter) telefonnal

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebéd-lők 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3560 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédő plusz divány, szalon, Singer varrógép, matracok, rugany betétek, oszillárok, kasszák, zongorák, festmények, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathéfonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb díszes tárgyak. Ezüst, aranyat, briliánst, szőnyeget, díszes tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt temesvári Zálogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18., Dácia kávéház mellett.

KÉSZPÉNZERT MEGVESSZÜK minden eladó dolgait „COMISSIO”, Dácia-kávéház mellett

ÜZLETEK.

50—60 EV OTA fotográfának használt üzlethelyiség azonnal kiadó. Str. Metlanu 3. Ertekezhetni a háztulajdonosnál. 3685

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

(2) Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY.

Norddeutscher Sender hangosfilmjét közvetítik. Ogura tanár bekapcsolta a rádiótelevizor konnektorát.

— Meglehetősen mulatságos, O' Ogura san. De hagyjuk most a Norddeutscher Sendert, ha önnek is úgy tetszik és csapongjunk kissé az éterben. Bevallom, hogy nekem még mindig ez a gyengém, mint ahogy az első rádiózóknak lehetett. Ötven esztendővel ezelőtt.

— Ahogy parancsolja, O' Josihito san.

A házigazda megforgatta a két kaucsukkereket és a rádiótelevizor dübörögve engedelmessékedett. Mephisto sárkányaként szárnyalva a magasságokba.

Az üvegszoba alumíniumfalán fények és fekete sugarak káosza vajudott, százféle hangárnyalattal forrva össze. Fényreklámok, reflektorok cikáztak át a vetítő falon, repülőgépek szilhuettjei suhantak mágikus madarakként, végre kiformalódott egy szinte vakító fénytengerből a felhőkarcolók egy hatalmas csoportja.

— New-York.

— Nem, San-Franciskó. New-Yorkban már hajnalodik. Itt még éjszaka van.

A televízor, a jövő nagy varázslója

Az üvegfelhőkarcolók belső fényforrásoktól sejtelmesen átizzó soraiban még akad egy-egy régi betonfelhőkarcoló is, amelyet csak külső fények világítottak meg. És e percről-percre formáját változtató roppant tüzijátékban már ők jelentették a multat fekete szilhuettjeiken átvillanó ablaksoraikkal. Mert az üvegházak tolható falfelületeinek nem volt rendszeres ablaksora.

— Vágyunk elébe a hajnalnak, O' Ogura san.

Ujra káosz, dübörgés, berregés, kattogás, suhanó aeroplánrajok. Aztán New-York gigászi üvegmonstrumai ragyogtak a felkelő nap szivárványfényében. A Hudson-öböl hullámfénye, ezer hängja a külső és belső kikötőnek, a nyílt tenger, albatroszok, aeroplánok rajai. Csend, a kétség, a zavartalan semmi. A nap percek alatt magasba szökken, az angol partok felmerednek a végtelen kitért ölében.

— Ugyhiszem, Plymouth vagy Portsmouth.

— Fel a magasba, Igy. Felülnézetben láthatja már a parti erődöket. Az öbölben négy csatahajó, Ichthiosaurusok. Az a vén Albion, hehe, még mindig nem tud leszokni kedvenc játékszeréről.

— Most gyérünk vissza a Norddeutscher Senderhez, ha nincs kifogása ellene.

— A Norddeutscher Sender ezuttal is kitett magáért, szólott mosolyogva Harasito Ogura, kikapcsolva a rádiókonnektort.

A szoba kettős üvegfalain elmosódott foltokban villóztak át Tokio éjszakaijának fényreklámzuhatai, elnyomva a sarok állólámpájának tompa fényét. Csak az egyik falfelület maradt sötétben. Ez alumíniumból volt és televízorvetítéskre szolgált.

A két fiatal tudós sokáig szótlánul ült egymással szemben a rugózottengelyű alumíniumkaroszekéken, elnézve az ucca felé eső falsík széles fényjátékát.

— Oly szép az élet, O' Josihito san. Megérkeztünk a technikai kultúra csúcására és nem az ígéret földje tárulkozik elénk a mágikus hegymoromról, hanem a pusztulás halálos mélye.

Most megint csak fények játéka élt a csendben. Az üvegfalon halványzöld, citromsárga, narancsvörös, rózsaszín, opállila, türkizkék foltok, vonalak, árnyalatok izzottak egymásba halkán, néha egy-egy éles villanásról metsződve keresztül.

Josihito tanár kis alumíniumgombot nyomott meg az üvegfalon és a fal hangtalanul nyílt ketté, méternyi széles nyílást tárva szét közepén a padlattól a mennyezetig.

A nyíláson már durvább fények hasítottak ki, hangok is jöttek és az eddig sötét életet élő

interiőr most bekapcsolódott a város életébe. A fényreklámok özöne felett szerényen huzódott meg a telihold tányérja, néhány csillagocská fénye is pislákol alig észrevehetően, a mélyből feltörő fényzuhatagban pedig hangtalan motoru aeroplánok sűrű rajai szállkostak szigorúan meghatározott utirányokban.

Az új honfoglalás problémája

Sipjelek szabályozták a légi közlekedést és ezek a kellemes fuvolahangok dominálták az éjszakát és magasságokat.

— Hallotta Takabo kollégánk parlamenti interpellációját?

— Hallottam. Miután Takabo előre közölte velem, hogy ma megteszi a döntő lépést, kellő időben beállítottam készülékemet a titkos hullámhosszra és így végighallgattam az egészet.

— Nos, mi a véleménye erről a régóta vajudó problémáról, O' Josihito san?

— Megvallom, nemcsak aktuálisnak, de sürgősnek is tartom, meg is mondtam Takabo kollégának. Mindazonáltal, hangszóróm mintha a vég kezdetét jelentette volna be.

— Hogyan?

— Ki tudna bizonyosat? Nekem az a véleményem, hogy nyolcvanegymillió ember új honfoglalásának problémáját nem lehet békésen elintézni. És ha mostanig vissza is tudta a gázméret tartani az emberiséget az ezerkilencszáztizennégyes háború befejezése óta minden nagyobb erőpróbától, félek, hogy Takabo kollégánk lavinát indított ma el. Mert a mi problémánk az egész emberiség problémája.

— Ami pedig azt a nézőpontot illeti, melyel a mi szakmánkból kifolyóan kell mérlegelnünk a dolgokat, ez...

A kivilágított aeroplánrajok a végtelenbe kigyóztak, egymás alatt keresztezve gigászi tűzvonalait.

— Hívjukjünk abban, O' Ogura san, hogy lehetséges még valami kedvező megoldás, valami kivezető út. Eppen a mi drága hazánkban, ezen az ősi földön kellene kifakadni a földgolyó rettenetes sebének, amely vulkánikus erők parancszavára halgázokkal gyilkoltat meg velünk minden életet?

— De mi volna hát ez a kivezető út?

— Ugy gondoltam, valami nagy manifesztáció, amelyet megküldenénk a latin uniónak, az orosz államnak, az európai egyesült államoknak és Angliának csakugy, mint a pánamerikai konföderációnak.

— Hallottam, hogy a progresszívek legnagyobb részét is ez a terv foglalkoztatja. Ezzel szemben a nemzetiek kizártnak tartják, hogy nyolcvanmillió embernek békés uton megfelelő letelepedési területet lehessen szerezni. És főleg egységes terület megszerzéséről nem lehet szó.

— Ellenkező esetben pedig szétforgácsolódna nemzetünk.

— Nos, ugy hiszem, ezt még a progresszívek sem akarhatják. És akkor csak egy eshetőség van. Az Amerikával való leszámolás.

— Vagyis a gázfinis.

— Ha köztünk és Amerika között nem kerülne döntésre a dolog, magam is azt hiszem...

— Egy korszak érne véget, amit későbbi történelemírók technikai kulturának neveznének. E korszak ötszáz esztendeig tartott és születésekor már ugyanúgy magában hordta a pusztulás csiráját, mint egykor a sumir, babiloni, iráni, kínai, egyiptomi, hellén, római és keresztény kultúrák. A technikai kultúra pszichéje a kollektivitás és ha ezt a pszichéjét nem tudja az emberi öntudatnak száz százalékban manifesztálni, ha... nem lesz erre elég ideje, akkor elbukik, mielőtt célhoz ért volna. Almahéjon fog eleszni, Anglia asztmáján, vagy a mi ezerháromszáz szigetünk geológiai strukturáján, vagy az orosz birodalom propagandájának elhamarkodott tempóján, ez mind egy. És most nézzük a legújabb rádiogramokat. O' Josihito san.

Irasako Yasu, Japán légi haderőinek főparancsnoka Hondo sziget legősibb daimiocsaládjának utolsó sarja volt.

Magassága százötvenegy centiméter, súlya ötvenegy kiló, rövidlátásának és ennel fogva népritkeretes pápaszemének dioptriászama öt és negyed, éveinek száma negyvenöt, különös ismeretfőjele ajaknélküli vonalegyenes szájníválás, Családi állapota nőtelen, nőtienségének oka, hogy az ezerháromszáz sziget egyike sem rendelkezik egyenrangu családdal, a császári család szóba sem jöhet.

Irasako Yasu herceget azért kellett ilyen részletesen bemutatnunk, mert ha van e regénynek főhőse, úgy ő lesz az. De ki beszél hősről az ezerkilencszázhetvenedik évben Krisztus születése után?

A főszereplő elnevezés meg éppen nem megfelelő. Irasako Yasu herceg roppant akaraterű, önmagában tiltakozás az ellen, hogy gazdáját a passzívjellegű szereplő szóval illessük akkor, amikor tizenötezer harci repülőgép és kilencvenöt ezer harci repülőgéppel átalakítható egyéb aeroplán korlátlan ura és parancsolója.

Állapodjunk meg abban, hogy Irasako Yasu herceg akaraterű volt, annak is az a végtelenül precíziós fajtája, amelyet csakis egy háromezer éves, kereszteződésmentes daimiocsalád termelhetett ki hosszas fáradozással magából.

Orvosai tabellákat készítettek arról, mennyire ellenkező arányban állanak mindennemű energiái fizikumának degeneráltságával. E grafikonok szerint munkateljesítménye az egész ország munkapotenciájának maximumán állott. És ami a legkülönösebbnek látszott e titkos tabellákon, ez a kicsi, sovány emberke hihetetlen mennyiségű ételt, italt és nőt fogvasztott.

Egy nap története

A herceg napi programjában egy teljes óra volt szakszerű kielégülésre fentartva és miután minden nap más következett, könnyű kiszámítani, hogy az évi konzum háromszázhatvanöt nő volt átlagban. De legplasztikusabb talán úgy tehetjük Irasako Yasu herceg alakját az olvasó előtt, ha pontosan regisztráljuk a herceg egyik napjának történetét. Ezért ne írja az olvasó rovásunkra, ha ezuttal túlságosan részletezők, avagy terjengők leszünk:

1970. május 12.

6 óra 20 perc. Rádióébresztő fűtvenése. A herceg állandóan erre az időpontra állította be az automatikus ébresztőt, amely mindaddig sipol, míg a herceg el nem állítja. Két ásitás, felugrás, nyújtózás. Tíz perces szabadgyakorlat, a szomszédos fürdőszobában hideg zuhany. A fehér se-lyemalsó és a fekete egyenruha felöltése, bőséges angol reggeli közben a Japán Radiolyotipe áttanulmányozása, 7 óra. A herceg szivarra gyújt és bevonul dolgozótermébe. Adjutánsa már ott ül a rádiótelevízornál és hangtalanul kezeli a gépet. A televízor az aerominisztérium tíz szakosztályának jelentéseit vetíti a terem roppant alumíniumfalára, egyidejű hangleadással. Néhány új találmány ábráit vetítik különböző keresztmetszetekben, aztán az új aeroplantípusok indulásáról készített filmfelvételeket. A herceg néha jegyez, nagyritkán észrevételeket tesz, melyet leadójában közöl az illető szakosztály vezetőjével.

8 óra. A minisztérium befejezi jelentését, az ad jutáns várja a herceg utasításait.

— India. Főleg tengerpartvonal.

A vetítőfelületen gomolygó fényárnyékuhata. Aztán színek és vonalak bontakoznak, hajók suhannak a tengereken, hajótűlők bugása hallatszik, hullámok moraja, sirályok hangja. Aeroplánok, felhők, a napsütésben csillogó parti homok. Pálmák, pagodák, erődök, melyek csak felülnézetben látszanak.

— Állj.

A herceg sokáig vizsgálja a parti erődök rejtélyes vonalait. A kép kissé zavaros, az erődöket fénytörő szerkezetek veszik körül.

— Orosz birodalom.

(Folytatása következik.)